T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BİTLİS BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

www.balioglu.net

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 8
7. DENETİM BULGULARI 8
8. EKLER 81

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler 2
Tablo 2: 2017-2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Seyri 3
Tablo 3: 2017-2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Seyri 3
Tablo 4: 2019 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar 4
Tablo 5: 2019 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar 4
Tablo 6: İş Davaları Mahkeme Giderleri Listesi 34
Tablo 7: Kişi Borçlarına İlişkin Tablo 40
Tablo 8: 2012 Yılına İlişkin 287 Sayılı İlam 44
Tablo 9: 2012 Yılına İlişkin 456 Sayılı Ek İlam 44
Tablo 10: 2013 Yılına İlişkin 84 Sayılı İlam 44
Tablo 11: Tahsil Edilmeyen Vekâlet Ücretlerine Ait Tablo 72
Tablo 12: İşe İade Dava Giderleri Listesi 73
Tablo 13: İşçi Alacaklarına Ait Liste 74

www.balioglu.net

KISALTMALAR

KDV: Katma Değer Vergisi

TSE: Türk Standartları Enstitüsü

TOKİ: Toplu Konut İdaresi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halinde Bulunan Bazı İşyerlerinin Kira Ücretlerini Yatırmamalarına Karşın Haklarında İşlem Yapılmaması

2. Halde Bulunan İşyerlerinden Alınan Teminatların Hatalı Olması

3. Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halinde Bulunan Yerlerin Kira Artışının Hatalı Yapılması

4. Taşınmaz Kira Artışının Kira Şartname ve Sözleşmelerinde Belirlenmemesi

5. Hizmet Alım İşi Sözleşmelerinde Mevzuatta Belirtilen Tip Sözleşmeye Uyulmaması

6. Servis Çalışma Hakkının İhalesiz Verilmesi

7. İhale Edilen Yapım İşlerinde Kesin Kabulün Süresinden Önce Yapılması

8. İhale Edilen Yapım İşlerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi'ne Aykırı İşlem Yapılması

9. Özel Kalem Müdürlüğünden Sınava Girmeden Unvan Değişikliğine Tabi kadrolara Atama Yapılması

10. Dolu Kadroya Vekâlet Ettirilmesi ve Vekâlet Ettirilen Kişinin Harcama Yetkililiğini Kullanması

11. İşçi İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması

12. İşçilerden Kesilen Sendika Aidatlarının Süresinde Ödenmemesi

13. İşçilere Bir Yılda 270 Saatten Fazla Çalışma Yaptırılması

14. İşten Çıkarılan İşçilerin Haklarının Süresinde Verilmemesi Nedeniyle İdarenin Katlandığı Giderlerin İlgilere Rücu Edilmemesi

15. İşyeri Olarak Kullanılan Dairelerin Emlak ve Çevre Temizlik Vergisinin Hatalı Tahakkuk Ettirilmesi

16. Araçlara Yapılan Onarım Giderleriyle İlgili Tutanak Hazırlanmaması

17. Kamu Zararı Olarak Kişi Borcuna Alınan Tutarlarla İlgili Gerekli İşlemlerin Yapılmaması

www.balioglu.net

18. Kesinleşen Sayıştay İlamlarının Tahsilinin Kanun ve Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümlerine Uygun Yapılmaması

19. Amatör Spor Kulüplerine Yapılan Ayni Yardımlarda Ayni Bağış Alındı Belgesi Alınmaması

20. Taşıt Kiralamasında Bakanlar Kurulu Kararına Aykırı Davranılması

21. Taşınır İşlemleriyle İlgili Olarak Taşınır Konsolide Görevlisinin Bulunmaması

22. Taşınır Mal Yönetim Hesabının Oluşturulmaması

23. Muhasebe Kayıtlarında Bazı Yevmiye Numaralarının Bulunmaması

24. Taşınmazlara İlişkin İşlemlerin Farklı Birimlerce Yerine Getirilmesi ve Gerekli Koordinasyonun Sağlanamaması

25. Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının Kullanılmaması

www.balioglu.net

26. Faal Olan İşyerlerine Ait Belediye Gelirleri Takibinin Yapılmaması

27. İndirilecek KDV Hesabının Hatalı Kullanımı

28. Taşınmazlara İlişkin Kayıtların Mevzuata Uygun Tutulmaması

29. Belediye İtfaiye Yönetmeliği'ne Göre Bulundurulması Gereken Araçların Temin Edilmemiş Olması

30. Belediye Sınırları İçinde Çalışan Halk Otobüslerinin Arkasına Yapıştırılan İlanlarla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması

31. Binalara Asılan İlanlarla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku Yapılmaması

32. Birim Fiyat Teklif Almak Suretiyle İhale edilen Yapım İşlerinde Ön Proje Üzerinden İhaleye Çıkılması

33. Eğlence Vergisine Tabi Olan İşyerleri ile İlgili Olarak Eğlence Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatı Yapılmaması

34. El İlanlarıyla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku Yapılmaması

35. Tanıtıcı Levhalarda Yer Alan İlan ve Reklamlarla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk/Tahsilatının Yapılmaması

36. Tanıtıcı Levha, Yazı ve Resim Gibi İlan ve Reklamlarla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkukunun Gerektiği Şekilde Yapılmaması

37. İhale Edilen Halk Otobüsleri ile İlgili Sözleşme ve Şartnameye Aykırı Davranılması

38. Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinin Tahsilinin Takip Edilmemesi

39. Mahkeme İlamında Hükmedilen Tutarların Tamamının İdarece Ödenmesine Karşın Diğer Davalıdan Talepte Bulunulmaması

40. Taşınmaz Kiralamalarında Kanunlara Uyulmaması

41. Kaybedilen Alındılarla İlgili Yönetmeliğe Uygun İşlem Yapılmaması

42. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payının Süresinde Ödenmemesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İl Belediyesi tüm hizmetlerini; 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Bu Kanunların dışında hizmet alanlarına göre tabi olunan temel yasal mevzuat aşağıda gösterilmiştir:

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu,

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu,

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,

5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun

İl Belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, il belediye başkanlığının yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır. Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

www.balioglu.net

Denetim ve soruşturma işleri ise İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur. Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur. Belediyenin 17 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılarına bağlıdır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'nci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na, işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilir.

Belediyede istihdam edilen 101 personelin 52'sini memur, 43'ünü kadrolu işçi ve 6'sını ise sözleşmeli personel oluşturmaktadır.

Tablo 1: Belediyenin Kurduğu ve/veya Sermaye Ortağı Olduğu Şirketler

Şirket Adı	Sermayesi	Ortaklık Oranı
BİTEK Mimarlık Mühendislik İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	500.000,00	%100

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır. Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 2 aşağıda gösterilmiştir:

www.balioglu.net

Tablo 2: 2017-2019 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Seyri

Gider Türü	2017 Yılı (A)	2018 Yılı (B)	2019 Yılı (C)	Değişim Oranı% (C-A/A)
Personel Giderleri	9.543.781,81	9.128.580,31	13.222.611,59	%38
Prim Giderleri	1.664.178,50	1.910.092,47	2.286.365,25	%37
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.815.389,93	39.714.340,47	39.139.524,60	%51
Faiz Giderleri	1.060.000,00	1.252.000,00	1.203.225,00	%13
Cari Transferler	1.167.274,68	1.864.194,94	1.397.911,00	%19
Sermaye Giderleri	2.296.700,00	18.595.775,98	23.990.292,56	%944
Yedek Ödenek	3.272.675,00	4.375.015,83	3.760.070,00	%14
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	45.450.000,00	76.840.000,00	85.000.000,00	%87

Bütçe giderlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 2'de gösterildiği üzere, İdarenin bütçe gider toplamı 2017-2019 döneminde yüzde 87 oranında artış göstermiştir. Tablodaki gider kalemleri incelendiğinde ise; giderler içindeki payı oransal anlamda en yüksek artışın yüzde 944 ile Sermaye Giderleri kaleminde olduğu görülmektedir.

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3 aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 3: 2017-2019 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Seyri

Gider Türü	2017 Yılı (A)	2018 Yılı (B)	2019 Yılı (C)	Değişim Oranı% (C-A/A)
Vergi Gelirleri	4.882.428,80	9.048.643,20	4.097.449,41	%-16
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.378.071,20	14.627.106,80	9.738.007,37	%0,3
Alınan Bağış ve Yrd. İle Özel Gelirler	1.402.500,00	4.506.500,00	6.539.000,00	%366
Diğer Gelirler	28.317.000,00	43.289.000,00	38.867.152.85	%37
Sermaye Gelirleri	1.110.000,00	5.368.750,00	5.758.390,37	%418
BÜTÇE GELİR TOPLAMI	45.450.000,00	76.840.000,00	65.000.000,00	%43

Bütçe gelirlerinin ekonomik olarak sınıflandırıldığı Tablo 3'deki veriler dikkate alındığında, önceki yıllara göre gelirler yüzde 43 oranında artış göstermiştir. Vergi gelirlerindeki yüzde 16 azalışa karşılık diğer gelir kalemlerinin artış gösterdiği görülmektedir. Belediye'nin 2018 dönemi bütçe gelir, gider tahmini ve gerçekleşmeleri Tablo 4 ve Tablo 5'de gösterilmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 4: 2019 Yılı Bütçe Gider Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

Gider Türü	2019 YILI BÜTÇE GİDER (tahmini)	2019 YILI GERÇEKLEŞEN	GERÇEKLEŞME ORANI %
Personel Giderleri	13.222.611,59	12.293.237,24	%93
Prim Giderleri	2.286.365,25	1.963.634,37	%86
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	39.139.524,60	43.267.080,07	%111
Faiz Giderleri	1.203.225,00	5.110.266.09	%425
Cari Transferler	1.397.911,00	1.804.211,97	%129
Sermaye Giderleri	23.990.292,56	46.052.800,66	%192
Yedek Ödenekler	3.760.070,00	-	-
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	85.000.000,00	110.491.230,40	%130

Buna göre 2019 yılında Bütçe Giderleri %130 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda başlangıç bütçesinde öngörülen tutarlar aşılmıştır. Sermaye giderlerinde görülen sapma bu durumun en büyük nedenidir.

Tablo 5: 2019 Yılı Bütçe Gelir Tahmini ve Gerçekleşen Tutar

www.balioglu.net

GELİR TÜRÜ	2019 YILI GELİR BÜTÇESİ (Tahmini)	2019 YILI GERÇEKLEŞEN	GERÇEKLEŞME ORANI %
Vergi Gelirleri	4.097.449,41	4.066.926,22	%99
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.738.007,37	5.565.478,40	%57
Alınan Bağış ve Yrd. İle Özel Gelirler	6.539.000,00	7.310.000,00	%111
Diğer Gelirler	38.867.152.85	38.851.801,16	%99
Sermaye Gelirleri	5.758.390,37	4.748.899,66	%82
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	65.000.000,00	60.633.105,44	%93

2019 yılında Bütçe Gelirleri % 93 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe gelirleri içerisinde yer alan vergi gelirleri ve diğer gelir kalemlerinde önemli bir değişiklik gözlenmezken, diğer kalemler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın

5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetime ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve

kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, Bitlis Belediyesince Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları, Belediyenin yönetim sorumluluğu kapsamındaki birimler ile ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 2011 yılı itibarıyla hazırlandığı, 2018 yılında da güncellendiği belirtilmiştir.

Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça ifade edilmiştir.

Stratejik plan, idarenin paydaş görüşleri alınarak birimlerinin ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun bir şekilde 2019 yılında hazırlanmıştır. İdare faaliyet raporlarına

ise web sitesi üzerinde yer verilmemektedir.

Mali hizmetler birimi içerisinde ön mali kontrol faaliyetleri yürütülmektedir, bununla birlikte, Belediyede henüz bir iç denetim birimi oluşturulmamış, iç denetçi de atanmamıştır.

Mali karar ve işlemlerin süreç akış şemalarının hazırlanmasına yönelik çalışmaların tamamlanmadığı, hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmediği görülmüştür.

Belediyenin iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde, yürürlükteki İç Kontrol mevzuatı gereklerinin tam olarak yerine getirilmediği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bitlis Belediyesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

www.balioglu.net

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halinde Bulunan Bazı İşyerlerinin Kira Ücretlerini Yatırmamalarına Karşın Haklarında İşlem Yapılmaması

Belediye yönetiminde olan Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halinde bulunan kiracılardan hal kira ücretlerini ödemeyenlerle ilgili işlem yapılmadığı görülmüştür.

01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren 59 Sebze ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 11'inci maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendine göre kira bedeli veya tahsis ücretini belediyenin

yazılı uyarısına rağmen ödemeyenler kira sözleşmelerinin feshine ya da satış işlemlerinin veya tahsislerinin iptaline belediye encümenince karar verileceği, aynı maddenin yedinci fıkrasında ise kira sözleşmesinin feshine ya da satış işleminin veya tahsisin iptaline ilişkin kararın kendilerine tebliğinden itibaren, belediye toptancı halinde faaliyet gösterenler işyerlerini otuz gün içinde tahliye etmeye mecbur olduğu, bu süre sonunda tahliye edilmeyen yerlerin belediye zabıtası tarafından tahliye ettirileceği belirtilmiştir.

5957 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye istinaden 07.07.2012 gün ve 28346 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sebze ve Meyve Ticareti Ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmelik'in 50'nci maddesinde de, kira bedelini belediyenin yazılı uyarısına rağmen ödemeyenlerin kira sözleşmesinin feshine ya da satış işleminin iptaline belediye encümenince karar verileceği, kira sözleşmesinin feshine ya da satış işleminin iptaline karar verilenlerin, bu kararın kendilerine tebliğinden itibaren işyerlerini otuz gün içinde tahliye etmeye mecbur oldukları, bu süre sonunda tahliye edilmeyen yerlerin belediye zabıtası tarafından tahliye ettirileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Halde kiraya verilen 11 adet iş yerinin kira başlangıcı 01.02.2018 ve bir adedinin ise 02.05.2018 tarihidir. Ocak 2020 tarihi itibariyle hal kiracılarının kira borçlarına ilişkin yapılan incelemede, her bir iş yeri için tahakkuk etmiş 12.000,00 TL anapara kira borcundan 1.080,00 TL'sini ödediği, 25.320,00 TL anapara kira borcundan 14.878,00 TL'sini ödediği, 38.160,00 TL anapara kira borcundan 2.376,00 TL'sini ödediği, 12.000,00 TL anapara kira borcundan 1.080,00 TL'sini ödediği, 17.520,00 TL anapara kira borcundan 10.146,00 TL'sini ödediği, 35.530,00 TL anapara kira borcundan 24.406,00 TL'sini ödediği, 45.600,00 TL anapara kira borcundan 26.905,00 TL'sini ödediği, 69.600,00TL anapara kira borcundan 17.564,00TL'sini ödediği, 25.320,00 TL anapara kira borcundan 14.878,00 TL'sini ödediği, 60.000,00 TL anapara kira borcundan 25.400,00 TL'sini ödediği görülmüştür.

Kira bedelini yatırmayanlarla ilgili olarak 5957 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin altı ve yedinci fıkrası ile Yönetmeliğin 50'nci maddesine göre işlem yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 2: Halde Bulunan İşyerlerinden Alınan Teminatların Hatalı Olması

Belediye yönetiminde olan halde bulunan iş yerlerinin kiracılarından alınan teminatın mevzuata uygun olmadığı görülmüştür.

01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve

Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un "Teminat" başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasında, Ticarî güvenin sağlanması ve tarafların haklarının korunması amacıyla, toptancı hallerinde faaliyet gösterenlerden, belediye meclisince belirlenen miktarda nakit, banka teminat mektubu, Hazine bonosu, Devlet tahvili, hisse senedi, gayrimenkul rehni, sigorta teminatı ve nakde çevrilebilir diğer kıymetlerin teminat olarak alınacağı, beşinci fıkrasında, bu madde kapsamında alınacak asgari teminatlara, bunların muhafazası, nakde çevrilmesi ve tamamlattırılmasına, zarar görene ödenmesine, toplam teminat tutarı içinde gayrimenkul rehni oranına, teminatın iadesine ve teminatlarla ilgili diğer hususlara ilişkin usul ve esasların Bakanlıkça belirleneceği belirtilmiştir.

07.07.2012 gün ve 28346 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmelik'in "Teminat" başlıklı 31'inci maddesinin üçüncü fıkrasında da, halde faaliyet gösterenlerden alınacak teminat tutarı, kiracılar için haldeki işyerinin, malikler için ise bulunduğu toptancı halinde kiralama yoluyla işletilen emsal işyerinin bir yıllık kira bedelinden az olmamak üzere her yılın Ocak ayında belediye meclisince belirleneceği düzenlemesi yapılmıştır.

www.balioglu.net

Alınacak teminat tutarı bir yıllık kira bedelinden az olmamak üzere her yılın Ocak ayında belediye meclisince belirlenmesi gerektiği halde 2019 yılı için belirleme yapılmamıştır. Belediye yönetiminde bulunan hallerdeki işletmelerden 2018 yılı yıllık kira bedeli kadar teminat alınmıştır. Ancak 5957 sayılı Kanun'a aykırı olarak 2019 yılı için kira artışı yapılmadığından dolayı artış yapılması gereken kira miktarına teminatın tamamlattırılması gerekir. Yönetmeliğin "Hal yönetim birimince tutulacak defterler" başlıklı 24'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, toptancı halindeki işyerlerinde faaliyet gösterenlerden alınan ve kesilen teminatlara ilişkin bilgilerin kaydedildiği teminat defterinin kullanılmasının zorunlu olduğu belirtilmesine karşın bu defter tutulmamıştır. Kanun'un 11'inci maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendine göre teminatını süresinde vermeyenlerin veya eksilen teminatını süresinde tamamlamayanların kira sözleşmelerinin feshine ya da satış işlemlerinin veya tahsislerinin iptaline belediye encümenince karar verileceği, aynı maddenin yedinci fıkrasında ise kira sözleşmesinin feshine ya da satış işleminin veya tahsisin iptaline ilişkin kararın kendilerine tebliğinden itibaren, belediye toptancı halinde faaliyet gösterenler işyerlerini otuz gün içinde tahliye etmeye mecbur olduğu, bu süre sonunda tahliye edilmeyen yerlerin belediye zabıtası tarafından tahliye ettirileceği belirtilmiştir.

Halde bulunan işyerlerinin 2019 yılı için ÜFE oranında artan kira bedelinden az olmamak üzere Belediye Meclisince her yılın Ocak ayında belirlenen teminatın alınması ve deftere kaydedilmesi ile teminatları yatırmayanlarla ilgili olarak Kanun'un 11'inci maddesinin altı ve yedinci fıkrasına göre işlem yapılması gerekir.

BULGU 3: Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halinde Bulunan Yerlerin Kira Artışının Hatalı Yapılması

Belediye halinde bulunan işyerlerinin kira artışlarında 5957 sayılı Kanun'a aykırı hareket edilmiştir.

5957 sayılı Sebze ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 11'inci maddesinin birinci fıkrasında, *"Belediye toptancı hallerindeki işyerleri, kiralama veya satış yoluyla işletilir. Ancak satılan işyeri sayısı, o haldeki toplam işyeri sayısının yüzde ellisini geçemez. Bu maddenin altıncı fıkrasındaki eylemlerin tespiti halinde satış işlemlerinin iptal edilip işyerlerinin geri alınacağına ilişkin olarak tapu kütüğüne şerh konulur ve bu şartların gerçekleşmesi durumunda taşınmazlar geri alınır. İşyerlerinin kiralanması veya satılması 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılır. Kira süresi en fazla on yıldır. Bakanlıkça belirlenen esaslara uygun olması kaydıyla, kira süresi sona erenlerle ihaleye çıkılmaksızın yeniden kira sözleşmesi yapılabilir. Kira süresi sona erenler açılacak kiralama ihalelerine tekrar katılabilir. Bir yıldan uzun süreli kira sözleşmelerinde ikinci ve izleyen yıllar kira bedelleri,* ***Üretici Fiyatları Endeksi*** *oranında arttırılır."* denilmektedir. Haldeki işyerlerinin kiraya verilmesine ait sözleşmelerin 7'nci maddesinin (c) fıkrasında, *"Kira artışları yıllık olarak tefe ve tüfe göre yapılacaktır.*" düzenlemesi yapılmıştır.

18.01.2019 gün ve 30659 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 56'ncı maddesiyle, *"11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 344 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan "üretici fiyat endeksindeki artış" ibareleri "tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim" şeklinde değiştirilmiş ve maddenin dördüncü fıkrasına "kararlaştırılmışsa," ibaresinden sonra gelmek üzere "20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla," ibaresi eklenmiştir."* şeklinde düzenleme yapılmıştır. Yapılan bu düzenleme 6098 sayılı Kanun kapsamına giren kiralamalarda uygulanacaktır.

www.balioglu.net

Oysa halde bulunan işyerlerinin nasıl kiraya verileceği ve uyulacak esaslar ile kira artışının nasıl olacağı 5957 sayılı Kanun'da düzenlenmiştir. 5957 sayılı Kanun özel kanun olduğu için halde bulunan işyerlerinin kira artışının Kanun'un 11'inci maddesinin birinci fıkrasına göre Üretici Fiyatları Endeksine göre artırılmalıdır. 5957 sayılı Kanun'a aykırı hüküm içeren sözleşmenin 7'nci maddesinin (c) fıkrası uygulanamaz. 2019 yılında halde bulunan iş yerlerinde hiç kira artışı yapılmayarak ihaleye verildiği 2018 yılındaki aylık kira bedeli tahakkuk ettirilmiştir.

Haldeki işyerlerinin kiraya verilmesine ait sözleşmelerin 7'nci maddesinin (d) fıkrasında, *"Kira bedelleri, her ayın 01'inci günü mesai bitimine kadar Belediye Mali Hizmetler Müdürlüğü tahsilat servisine yatırılacaktır…Her ayın kira parasının ödenmemesi halinde dönem sonuna kadar işleyecek kira paralarının tümü muacceliyet kazacaktır.*" düzenlemesi yapılmıştır. Kira tahakkukların ödeme günü olarak ayın 1'i yerine 30'u olarak sistemde yer aldığı, ancak ödeme vade tarihinin her ayın 01'inci günü mesai bitimi olduğu açıktır. Kira tahakkuku ayın 1'i yerine 30'u olarak yer alması, hesaplanacak gecikme faizinin başlangıcının hatalı alınmasına yol açmaktadır.

www.balioglu.net

2019 yılı kira artışının 5957 sayılı Kanun'un 11'inci maddesine göre üretici fiyatları endeksi oranında arttırılması ile kira tahakkuklarının vade tarihinin her ayın 01'inci günü mesai bitimi olacak şekilde düzeltilmesi gerekir.

BULGU 4: Taşınmaz Kira Artışının Kira Şartname ve Sözleşmelerinde Belirlenmemesi

Belediyenin sahip olduğu taşınmazların kira artışlarının nasıl olacağının şartname ve sözleşmelerinde belirlenmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanun'unun "Şartnameler" başlıklı 7'nci maddesinde, ihale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa eklerinin idarelerce hazırlanacağı, işin mahiyetine göre konulacak özel ve teknik şartlardan başka genel olarak yer alacak hususların şartnamelerde gösterilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 339'uncu maddesinin ikinci fıkrasında, *"Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.*", ve 344'üncü maddesinde, *"Tarafların yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmaları, bir önceki kira yılında*

tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla geçerlidir. Bu kural, bir yıldan daha uzun süreli kira sözleşmelerinde de uygulanır. Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılmamışsa, kira bedeli, bir önceki kira yılının tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla hâkim tarafından, kiralananın durumu göz önüne alınarak hakkaniyete göre belirlenir.

*Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın, beş yıldan uzun süreli veya beş yıldan sonra yenilenen kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, yeni kira yılında uygulanacak kira bedeli, hâkim tarafından tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı, kiralananın durumu ve emsal kira bedelleri göz önünde tutularak hakkaniyete uygun biçimde belirlenir. Her beş yıldan sonraki kira yılında bu biçimde belirlenen kira bedeli, önceki fıkralar*da *yer alan ilkelere göre değiştirilebilir."* düzenlemeleri yapılmıştır. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na 04.07.2012 gün ve 6353 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesiyle eklenen geçici 2'nci maddesinde, "*Kiracının Türk Ticaret Kanunu'nda tacir olarak sayılan kişiler ile özel hukuk ve kamu hukuku tüzel kişileri olduğu işyeri kiralarında, 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 323, 325, 331, 340, 342, 343, 344, 346 ve 354 üncü maddeleri 1/7/2012 tarihinden itibaren 8 yıl süreyle uygulanmaz. Bu halde, kira sözleşmelerinde bu maddelerde belirtilmiş olan konulara ilişkin olarak sözleşme serbestisi gereği kira sözleşmesi hükümleri tatbik olunur. Kira sözleşmelerinde hüküm olmayan hallerde mülga Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır."* denilmektedir. Bu maddeye göre kiraya verenin yönünden belirleme yapılmamış olup, kiracı ve işyerleri açısından belirleme yapılmıştır. Kiraya verilen işyerlerinin kiracısı tacir, özel hukuk ve kamu hukuku tüzel kişisi ise 01.07.2020 tarihine kadar Türk Borçlar Kanunu'nun maddede belirtilen maddeleri uygulanmayacaktır.

18.01.2019 gün ve 30659 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7161 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 59'uncu maddesiyle,

31/3/2011 tarihli ve 6217 sayılı Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un geçici 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu fıkrayı ihdas eden Kanunla değiştirilen 6098 sayılı Kanun'un 344 üncü maddesindeki tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının esas alınacağına ilişkin hüküm, birinci fıkra kapsamında olan kira sözleşmeleri ile akdedilmiş

www.balioglu.net

diğer kira sözleşmelerinin yenilenmesinde uygulanır."

Yapılan düzenlemeye göre bu madde kapsamındaki kiralarda TÜFE oranında artış yapılacağı belirtilmiştir.

Kira artışları ile ilgili gerek 2886 gerekse 5393 sayılı Kanunlarda bir hüküm bulunmadığından bu konuda şartname ve sözleşmedeki hükümler dikkate alınmalıdır. Kira şartname ve sözleşmelerinde idarenin ve kiracının haklarını korumak amacıyla kira artışının nasıl olacağına açıkça yer verilmelidir. Bu hukukta var olan belirlilik ilkesi gereğidir. Belediyesinin şartname ve kira sözleşmelerinde yer alan, *"Kira artışları yıllık olarak belediye encümenince yapılacaktır."* ifadesi soyut ve belirsiz olduğu gibi bu yetkinin kullanımında ölçüsüz davranılması da mümkündür.

Şartname ve sözleşmelere kira artışlarının nasıl olacağının açıkça yazılması sağlanmalıdır.

BULGU 5: Hizmet Alım İşi Sözleşmelerinde Mevzuatta Belirtilen Tip Sözleşmeye Uyulmaması

www.balioglu.net

Belediyenin ihale ettiği "Genel Kent Temizliği Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere 36 Ay Süre 19 Adet Araç Kiralanması Hizmet Alım İşi'ne ilişkin sözleşmenin, mevzuatta belirtilen hizmet alımlarına ait tip sözleşmeye uygun olmadığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun *"Tip sözleşmeler"* başlıklı 5'inci maddesinde, *"Bu Kanun'un uygulanmasında uygulama birliğini sağlamak üzere mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Tip Sözleşmeler Resmi Gazete'de yayımlanır. İdarelerce yapılacak sözleşmeler Tip Sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenir. Mal ve hizmet alımlarında, Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla istekliler tarafından hazırlanması mutat olan sözleşmeler kullanılabilir."* denilmiş ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin *"Sözleşme tasarısı"* başlıklı 17'nci maddesinde ise,

"İdare, sözleşme tasarısını bu Yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeyi esas alarak hazırlar.

(2) Tip sözleşmede boş bırakılan veya dipnota alınan hususlar, işin özelliğine ve sözleşme türüne (götürü bedel/birim fiyat) göre 4734 ve 4735 sayılı Kanunlar ile diğer mevzuat hükümlerine aykırı olmayacak şekilde düzenlenir.

…"

düzenlemesi yapılmıştır.

Mevzuattan anlaşılacağı üzere idareyle yüklenici arasında imzalanacak hizmet alımına ilişkin sözleşme Yönetmeliğin ekinde yer alan tip sözleşmeye uymak zorundadır.

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin ekinde yer alan hizmet alımlarına ait tip sözleşmenin *"Cezalar ve sözleşmenin feshi"* başlıklı 16'ncı maddesinde ise, idarece cezai müeyyidelerin nasıl belirleneceğine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Buna göre; Tip Sözleşmede boş bırakılan kısımlar için idarece öngörülen müeyyideler işin gerekleri ve özelliklerine göre tespit edilmelidir.

İdareyle yüklenici arasında imzalanan "Genel Kent Temizliği Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere 36 Ay Süre 19 Adet Araç Kiralanması Hizmet Alım İşi"ne ait sözleşmenin "cezalar ve sözleşmenin feshi" maddesinde,

"16.1. İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir:

16.1.1. Yüklenicinin işi süresinde bitirmemesi durumunda, en az on gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için sözleşme bedelinin Yüzde 1 tutarında ceza kesilecektir.

16.1.2. 16.1.1 nci maddede belirtilen haller dışında kalan durumlarda en az on gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için sözleşme bedelinin Yüzde 1 tutarında ceza uygulanacaktır.

16.1.3. Kesilecek cezanın toplam tutarı, hiçbir durumda, sözleşme bedelinin % 30'unu geçmeyecektir.

16.2 Yukarıda belirtilen cezalar ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın yükleniciye yapılacak ödemelerden kesilir. Cezanın ödemelerden karşılanamaması halinde ceza tutarı yükleniciden ayrıca tahsil edilir."

şeklinde yer alan düzenleme Yönetmelikte yer alan tip sözleşmeye uymamaktadır. Sözleşmenin 16.1.2'nci maddesinde belirtilen müeyyide belirsizlik içermektedir. Soyut belirleme yerine hangi eyleme karşı hangi cezanın uygulanacağı somut olarak belirlenmelidir. Sözleşmede ceza oranları belirlenmiş fakat hangi hallerde bu cezanın uygulanacağına ait bir açıklama bulunmamaktadır. Dolayısıyla sözleşmenin ceza maddesinin tip sözleşmeye uygun

www.balioglu.net

düzenlenmediği anlaşılmaktadır.

İdarenin hizmet alımı ihalelerinde mevzuatta yer alan tip sözleşmeyi dikkate alarak sözleşme tasarısı hazırlaması gerekmektedir.

BULGU 6: Servis Çalışma Hakkının İhalesiz Verilmesi

Belediyeden izin alınarak çalışan servislere çalışma hakkının ihale yapılmadan verildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin (p) fıkrasında, *" Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü* ***servis*** *ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek."* düzenlemesi yapılmıştır. Maddede yer alan hükümden servis araçları ile ilgili gerekli belirleme ve hakkın kullanımına ilişkin düzenleme yapmanın belediyesinin görev ve yetkisinde olduğu anlaşılmaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun, 1'inci maddesinde yer alan, *"……belediyelerin…… satım, hizmet……., kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür."* hükmüne göre bu hakkın ihale ile verilmesi ve aynı Kanun'un "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesinde yer alan, *"Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi,* ***on yıldan çok olamaz.*** *Turistik tesis kurulacak yerlerin ve turistik tesislerin (Ek ibare: 20/2/2001 - 4628/17 md.) ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin (Ek ibare: 18/4/2001 - 4646/13 md.) ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin on yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür.*

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, *önceden Maliye Bakanlığından izin alınması şarttır. Katma bütçeli idarelerde bu izin, idarelerin bağlı bulundukları bakanlıktan alınır. Özel İdare ve* ***belediyeler için kendi özel kanunları uygulanır.***

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, kira bedeli her yıl şartname ve sözleşmesindeki esaslara göre yeniden tespit edilir." hükmü gereği kiralamalarda sürenin 10 yıl ile sınırlı olduğu açıktır.

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre servis hizmetine ilişkin haklar belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun bir şekilde ve saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekir. Belediye meclisince bu yönde alınan karara uygun olarak ve bu kararda verilen yetkiye dayanılarak ihale işlemleri ile ilgili olarak Belediye Encümenince de konuya ilişkin kararlar alınmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Bu çerçevede servis hizmetleri bakımından görevli ve yetkili olan Belediyece ihale yapılmadan rekabetsiz bir şekilde izin verilebilmesi mümkün değildir. Belediye servislere çalışma iznini "ihalede şeffaflık ve rekabet ilkeleri" gibi kamu yararını sağlamayı amaçlayan ihale usulüne başvurmaksızın vermiştir. İhale yapılmadan fiili bir durum olarak yapılan ancak mevzuatta karşılığı olmayan bu uygulamanın sürdürülebilmesi mümkün değildir. Faaliyette bulunan servislerin çalışma durumları kazanılmış hak oluşturmaz. Kazanılmış hakkın varlığından söz edebilmek için, hakkın yürürlükteki hukuk kurallarına uygun olarak tesis edilen bir işlemle elde edilmesi gerekmektedir. Hukuka aykırı olarak tesis edilen bu işlemlerin kazanılmış hak doğurması mümkün değildir.

www.balioglu.net

Van 1. İdare Mahkemesinin Esas 2013/146 ve Karar 2016/953 sayılı ilamında,

"...

Olayda…Davanın Bitlis Belediye Meclisinin 01.12.2011 gün ve 100 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince belirlenen ücret tarifesinin iptali sitemiyle açıldığı,…S plaka tahsisinin 23.11.2011 tarihli İl Trafik komisyonu kararı ile yapıldığı,…belirlenen ücret tarifesindeki miktarların hayatın olağan akışına uygun olduğu ve yapılan ticari işin niteliği göz önünde bulundurulduğunda fahiş olarak nitelendirilemeyeceğinden, s plaka uygulamalarına ilişkin ücretlerin belirlenmesinde takdir yetkisi bulunan davalı idarenin bu yetkisini kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun kullandığı anlaşıldığından, S plaka ücret tarifesi belirlenmesine ilişkin dava konusu Belediye meclis kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır…

Açıklananlar nedenlerle, davanın reddine,…oybirliğiyle karar verildi."

Van 1. İdare Mahkemesinin Esas 2013/146 ve Karar 2016/953 sayılı ilamının temyiz edilmesi üzerine Danıştay 8. Dairesinin 10.11.2015 günlü, Esas 2015/467 ve Karar 2015/9632 sayılı ilamında, *"İdare Mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe usul ve kanuna uygun olup, bozulmasını gerektiren bir neden bulunmadığından, temyiz isteminin reddi*

ile anılan kararın onanmasına" denilmiş, davacıların karar düzeltme isteminde bulunması sonucu Danıştay 8. Dairesinin Esas 2016/1293 ve Karar 2017/3229 sayılı ilamında,

"*İdare Mahkemesince, S harf grubu plakaların özellikle tahdid kapsamına alınmadığı, tahsisli plaka olarak verilmesi gerektiği, sayı sınırlaması olmaksızın şartları sağlayan tüm taşımacılara verilmesine dava konusu belediye meclis kararıyla kabul edildiği, bu bağlamda Merkez İlçe ve diğer ilçelere yeterli kontenjan ayırmak suretiyle tahsis kararı alındığı, davacılardan bir kısmına ikametgahının bulunduğu ilçeden plaka tahsisi yaptırması gerektiği, bir kısmının şartları taşıması nedeniyle plaka tahsisi yapıldığı, diğer bir kısmının ise tahsis ücretini yatırmadığından plaka sahibi olamadığının görüldüğü, bunun dışında davacıların iddia ettiği şirket üyelerine plaka tahsisi yapılmakla birlikte geriye kalan plakalar konusunda her hangi bir tahdid konulmadığı, davacıların ve diğer taşımacıların gerekli şartları yerine getirmek suretiyle plaka tahsis kararı aldırmasında her hangi bir engel olmadığı anlaşıldığından davacıların ileri sürdükleri iddiaların hukuki bir mesnedinin bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir..*

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde ; toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dahil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmış; aynı maddenin üçüncü fıkrasında da; "Belediye, (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen hizmetleri Danıştay'ın görüşü ve içişleri Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir, toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirilebileceği gibi toplu taşıma hizmetlerini kiraya verme veya 67. Maddedeki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir." hükmü yer almıştır.

2886 sayılı Kanun'un 1. maddesinde; Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği hükme bağlanmış, 64. maddesinde ise; Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamayacağı hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Bitlis İl Trafik Komisyonunca yapılan 23.11.2011 tarihli toplantıda alınan karar neticesinde 13 S 0001 - 13 S 1000 arasındaki 1000 adet S plakanın Bitlis il Merkezine tahsis edilmesine karar verildiği, daha sonra 02.12.2011 tarihinde yapılan Belediye Meclisi toplantısında alınan karar ile İl Trafik Komisyonunca

www.balioglu.net

tahsis edilen 1000 adet S plakanın ilgililerine tahsis edilmesi kararı alındığı, davacılardan bir kısmının S plakalarını ikametgahlarının bulunduğu ilçelere tahsis edilen plakalardan almaları gerektiğinden reddedildiği, diğer bir kısım davacının gerekli belgelerinde karışıklık olması nedeniyle ve plaka için belirlenen ücretin yüksek bulduklarından dolayı evrakları tamamlayamamaları nedeniyle istemlerinin reddedildiği, bir kısım davacılara şartları taşıdıkları için S plaka tahsisinin yapıldığı ayrıca davacıların S plakalarının tahsisi konusunda Has-sa Ltd. Şti. üyelerine dağıtıldığı ve kendilerinin bu haktan mahrum bırakılmak suretiyle tekelcilik oluşturulduğu iddiasıyla dava konusu belediye meclis kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 14.02.2013 tarih ve E:2011/63, K:2013/28 sayılı kararında; 5393 sayılı Kanun'un 15. maddesinin birinci fıkrasında sözü edilen kurmak ve işletmek şeklinde yer alan ifadeler ile bu hizmetlerin kurulması ve işletilmesi faaliyetlerinin belediye tüzel kişiliği tarafından, kendi örgüt, araç, gereç, personel ve malvarlığı ile yürütülmesi demek olan "emanet usulü"nün; kurdurmak ifadesi ile tesislerin yapımının "ihale edilmesi"nin; işlettirmek ifadesi ile de "imtiyaz" verilmesi yoluyla tesislerin işletmesinin devrinin öngörüldüğü açıktır." şeklinde yorumlanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin yukarıda yer alan kararındaki yorumuna göre, belediyelere imtiyaz olarak diğer bir ifadeyle tekel olarak verilen toplu taşıma işini doğrudan kendisi yapabileceği gibi imtiyaz sözleşmesi ya da ihale ile özel sektöre de yaptırabileceği tartışmasızdır.

Bu durumda, Mevzuat hükümlerinin ve anılan Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesi neticesinde; belediye hududu içerisinde, toplu taşıma araçlarının sayıları, bilet ücret ve tarifeleri, zaman ve güzergahları, Belediye Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde doğrudan belediyeler tarafından belirlenmekte olup, belediyelerin, tahsis ettikleri hatlar ile mevcut hatların kiralanmasında, 2886 sayılı Devlet ihale Kanunu hükümlerine uygun olarak ihale yoluyla objektif ve aleniyet ilkelerine uygun olarak herkesin ihaleye katılımını sağlamak suretiyle işlem yapması gerektiğinden, bu yönteme başvurulmaksızın şartları taşıyan herkese plaka tahsisi verilmesi suretiyle yürütülen yolcu taşımacılığı faaliyetinde hukuka uygunluk bulunmadığından, mahkeme kararının bozulması gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır."

denilerek Van 1. İdare Mahkemesinin 17.07.2014 gün ve Esas 2013/144 ve Karar 2014/1776 sayılı ilamının bozulmasına karar verilmiş, bozma kararı üzerine Van 1. İdare

www.balioglu.net

Mahkemesinin 11.10.2017 gün, Esas 2017/2040 ve Karar 2017/2032 sayılı ilamında,

"...

Bu durumda, mevzuat hükümlerinin ve anılan Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesi neticesinde; belediye hududu içerisinde, toplu taşıma araçlarının sayıları, bilet ücret ve tarifeleri, zaman ve güzergahları, Belediye Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde doğrudan belediyelere tarafından belirlenmekte olup, belediyelerin, tahsis ettikleri hatlar ile mevcut hatların kiralanmasında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak ihale yoluyla objektif ve aleniyet ilkelerine uygun olarak herkesin ihaleye katılımını sağlamak suretiyle işlem yapması gerektiğinden, bu yönteme başvurulmaksızın şartları taşıyan herkese plaka tahsisi verilmesi suretiyle yürütülen yolcu taşımacılığı faaliyetinde hukuka uygunluk görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin iptaline,...11.10.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."

denilerek Danıştay 8. Dairenin bozma kararına uyulmuştur. Van 1. İdare Mahkemesinin 11.10.2017 gün, Esas 2017/2040 ve Karar 2017/2032 sayılı ilamının temyize götürülmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kesinleşen yargı kararının uygulanması gerekir.

www.balioglu.net

Danıştay 13'üncü Dairesinin Esas No:2015/985 ve Karar No:2015/3164, Esas No:2014/1735 ve Karar No: 2014/2859, Esas No:2011/1134 ve Karar No:2012/2226, Esas No:2014/384 ve Karar No:2014/1950 kararı numaralı kararlarında belirtildiği üzere belediyelerin görevli ve yetkili olduğu hizmeti imtiyaz, kiralama ve ruhsat verme suretiyle verebileceği, kiralamada sürenin 10 yılı geçemeyeceği, ruhsat vermek suretiyle yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, her yıla ait artış oranı gibi hususların belirtilerek Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Hukuka aykırı olarak tesis edilen bu işlemlerin ilgililer yönünden geleceğe yönelik olarak kazanılmış hak oluşturması mümkün değildir. İlgililerin hiçbir hilesi ya da idareyi yanıltan bir davranışı olmaksızın idarece tesis edilen mevzuata aykırı işlemlerin düzeltilmesi zorunlu olmakla birlikte, söz konusu hukuka aykırı işlemlerin ortadan kaldırıldığı tarihe kadar bu işlemlerin ilgililere sağlamış olduğu haklar ilgililer yönünden kazanılmış hak oluşturur. Bir başka deyişle, kazanılmış haktan bahsedilebilmesi ancak mevzuata aykırı işlemin ortadan

kaldırıldığı tarihe kadar gerçekleşmiş olan haklar, yani geçmişe yönelik haklar yönünden mümkün olabilir.

Belediyenin yürütmekle yükümlü olduğu bir hizmeti bizzat yerine getirmeyip, üçüncü kişilere gördürebilmesi mümkün olmakla birlikte, bu husus söz konusu hizmetin bir kamu hizmeti olma niteliğini ortadan kaldırmadığı gibi, bu konuda belediyenin görevinin sona ermesine yol açmamakta ve bu hizmetin yerine getirilmesi yönünden sorumluluğu devam etmektedir. Bu niteliği gözetildiğinde, belediyenin görevine giren bir hizmetin süresiz olarak üçüncü kişilere bir hak verilmesi suretiyle gördürülebilmesi hukuken mümkün değildir. Mevzuata aykırı olarak tesis edilen ve belirtilen nitelikteki işlemlerin ilgililer yönünden kazanılmış hak doğurması da aynı nedenle mümkün değildir. Aksi takdirde, mevzuata aykırı tesis edilen bir belediye işleminin, bir kanunun dahi üstüne geçmesi, o kanunun uygulanamaması sonucuna yol açacağı da bir gerçektir. Bu hizmetin belediyeler tarafından yürütülmesi ya da üçüncü kişilere gördürülmesi, söz konusu hizmetin kamu hizmeti olmasına ve bu hizmetin belediyelerce yürütülmesinde kamu yararı bulunduğu düşüncesine dayandığından, kazanılmış hak adı altında bireysel yararların kamu yararından üstün tutulması sonucunu doğuracak bir kazanılmış hak anlayışı kabul edilemez.

www.balioglu.net

6360 sayılı "On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 10'uncu maddesi ile 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesinde yapılan düzenlemenin iptal talebine ilişkin 31.12.2013 gün ve 28868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 2011/63 Esas ve 2013/28 Karar sayılı kararında,

" ...Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu kapsamında; kira ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlemleri ise 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yürütülmektedir. Devlet İhale Kanunu'nun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır.

Devlet ya da diğer kamu tüzel kişileri tarafından ya da bunların gözetim ve denetimleri altında, genel ve ortak gereksinimleri karşılamak, kamu yararını ya da çıkarını sağlamak için yapılan ve topluma sunulmuş bulunan sürekli ve düzenli etkinlikler olarak tanımlanan kamu hizmetinin, kamu hukukunun genel ilkeleri gereğince, doğrudan idare, kuruluş ve kurumları eliyle, kamusal yönetim biçimine göre yürütülmesi asıl ve olağandır.

Ancak, kanun koyucu, kimi zaman hukuki ve fiili eşitliği sağlamak kimi zaman da kamu yararını korumak veya kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak amacıyla temel kanunlardaki prensiplere istisna teşkil eden düzenlemeler yapabilir." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi kararında temel düzenlemelere istisna teşkil edilecek düzenlemenin yasa koyucu tarafından kamu yararını korumak veya kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak amacıyla yapılabileceği belirtilmiştir. Temel kanunlardaki prensiplere istisna teşkil eden düzenlemelerin yasa koyucu tarafından yapılabileceği dikkate alındığında gerek 5393 ve gerekse de 2886 sayılı Kanun'dan ayrılmayı gerektiren bir Kanuni düzenleme bulunmadığı açıktır. Bu nedenle servis plakalarına ilişkin hakkın verilmesi kamuyu ilgilendirdiği için bunun ihale kanunu çerçevesinde şartların ve verilme süresinin belirli olduğu ve herkesin katılımına açık olan ihale usulü ile verilmesi yukarıda belirtilen kanun hükümleri gereğince bir zorunluluktur. Bu zorunluluğu teyit eden olaya özgü verilmiş kesinleşmiş yargı kararının da uygulanma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Kanuna aykırı olarak ihalesiz verilen 100 adet servis hakkının süre ve şartları belirtilerek objektif ve aleniyet ilkelerine uygun olarak, katılımın şeffaf bir şekilde olması temin edilerek ihale yoluyla verilmesi ve kesinleşmiş yargı kararının yerine getirilmesi sağlanmalıdır.

www.balioglu.net

BULGU 7: İhale Edilen Yapım İşlerinde Kesin Kabulün Süresinden Önce Yapılması

Belediye tarafından ihale edilip geçici kabul itibar tarihinden itibaren teminat süresinin 24 ay olarak belirlendiği yapım işlerinde kesin kabulün geçici kabulden 12 ay sonra yapıldığı görülmüştür.

İhale edilen yapım işlerine ait sözleşmenin 8'inci maddesinde, sözleşmenin ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütün olduğu, sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde ihale dokümanında yer alan hükümlerin esas alınacağı, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasında ilk olarak Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin ve daha sonraları ise teknik şartnamelerin geldiği belirtilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Teminat süresi" başlıklı 42'nci maddesinde, geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçecek sürenin teminat süresi olduğu, yapım işlerinde teminat süresinin sözleşmesinde aksine bir hüküm yoksa on iki aydan az

olamayacağı, sözleşme kapsamında yapım işiyle birlikte ifası istenen montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait teminat ve/veya garanti süreleri işlerin özelliğine göre arttırılabileceği veya eksiltilebileceği, bu sürelerin sözleşme veya eklerinde belirtileceği, "Teminat süresindeki bakım ve giderler" başlıklı 43'üncü maddesinde, yüklenicinin işlerin teminat süresi içindeki bakımını yapmak ve tümünü iyi bir şekilde korumak ve çıkabilecek kusur ve aksaklıkları gidermek zorunda olduğu, kullanma ve işletme sonucu olmaksızın ortaya çıkan kusur ve aksaklıkların giderilmesi ve teminat süresince işlerin bakım giderlerinin yükleniciye ait olduğu, "Kesin kabul" başlıklı 44'üncü maddesinde, kesin kabul için belirlenen tarihte, yüklenicinin yazılı müracaatı üzerine, kesin kabul komisyonu oluşturularak geçici kabuldeki esas ve usullerle kesin kabul yapılacağı belirtilmiştir. İhale edilen 2017/320397, 2017/255315, 2017/154444, 2017/447609,2017/223762 ve 2017/163024 ihale kayıt numaralı yapım işlerine ait sözleşmelerin 20.1'nci maddesinde, teminat süresi 24 ay belirlenmiştir. Belirtilen yapım işlerinde kesin kabul geçici kabul itibar tarihinden 24 ay sonra yapılması gerekirken 12 ay sonra yapılmıştır.

www.balioglu.net

İhale edilen yapım işlerinde kesin kabulün işin geçici kabul itibar tarihinden başlamak üzere sözleşmesinde belirtilen teminat süresi dikkate alınarak yapılması gerekir.

BULGU 8: İhale Edilen Yapım İşlerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi'ne Aykırı İşlem Yapılması

Belediye tarafından ihale edilip geçici ve/veya kesin kabulü yapılan yapım işlerinde sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 16'ncı maddesi gereği işin bitiminde idarenin malı olması gereken bina ve barakaların idarece teslim alınmadığı görülmüştür.

İhale edilen yapım işlerine ait sözleşmenin 8'inci maddesinde, sözleşmenin ekindeki ihale dokümanı ve diğer belgelerle bir bütün olduğu, sözleşme hükümleri ile ihale dokümanını oluşturan belgelerdeki hükümler arasında çelişki veya farklılık olması halinde ihale dokümanında yer alan hükümlerin esas alınacağı, ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasında ilk olarak Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin ve daha sonraları ise teknik şartnamelerin geldiği belirtilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Yapı denetim görevlisi için gerekli binaların yapılması" başlıklı 16'ncı maddesinde,

(*1) Yüklenici, yapı denetim görevlisinin işle ilgili her türlü çalışmaları ve gerektiğinde yatıp kalkmaları için, sözleşmesinde belirlenen şartlar altında uygun yerler, bina ve/veya barakalar hazırlayıp bedelsiz olarak idareye teslim etmek zorundadır. Yüklenicinin sözleşme gereği bedelsiz olarak yapmak zorunda olduğu binaların dışında, idarece istendiği takdirde yüklenici, yapı denetim görevlisi için gerekli olan başka binaları da şartları ihale dokümanında belirtilmesi halinde bedeli karşılığında yapacaktır. Bu binaların, proje ve özel şartnamelerinin yükleniciye verildiği tarihten başlamak üzere, sözleşmesinde belirtilen süre içinde tamamlanarak yapı denetim görevlisine teslim edilmeleri gereklidir. Bina ve barakaların teslimi gecikirse bunlar için sözleşmede yazılı cezalar uygulanır.*

(2) Yapı denetim görevlisi için yapılacak binalar, idarenin göstereceği yerlerde yapılacaktır.

(3) Bina ve barakalar, ister bedeli karşılığında, ister bedelsiz olarak yapılmış olsun, işin bitiminde idarenin malı olur."

düzenlemesi yapılmıştır.

www.balioglu.net

İhale edilen 2016/116978, 2017/320397, 2017/252757, 2017/255315, 2017/154444, 2017/447609, 2017/223762, 2017/189348, 2017/163024, 2018/307518, 2018/282121, 2018/194011, 2018/95632, 2018/169508, 2018/220195, 2018/179416, 2018/136013, 2018/343779, 2018/419611 ve 2019/272386 ihale kayıt numaralı yapım işlerinin sözleşme ve şartnamesinde yapı denetim görevlisi için kurulacak bina ve baraka için tanımlama yapılmamıştır. Şantiye binasının nasıl olacağının tanımlanmasa bile yapım işinde her halükarda yapı denetim görevlisi için bina/baraka yapılması gerekir ve işin bitiminde ise idareye bırakılmalıdır. İhale edilen 2016/116978, 2017/320397, 2017/252757, 2017/255315, 2017/154444, 2017/447609, 2017/223762, 2017/189348, 2017/163024, 2018/307518, 2018/282121, 2018/194011, 2018/95632, 2018/169508, 2018/220195, 2018/179416, 2018/136013 ihale kayıt numaralı yapım işlerinin geçici ve kesin kabulleri yapılmıştır. 2018/343779, 2018/419611 ve 2019/272386 ihale kayıt numaralı yapım işlerinin henüz geçici kabulleri yapılmamıştır.

Kamu İdaresi cevabında, hazırlanan yaklaşık maliyetlerde bina veya baraka yapımı için herhangi bir bedel ödenmediğinden ve aynı zamanda yapılan kimi işlerde bina veya baraka yapılmadığı ifade edilerek herhangi bir işlem yapılmadığı belirtilmiştir. Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 16'ncı maddesinde belirtildiği üzere, yüklenici uygun yerleri hazırlayıp

bedelsiz olarak idareye teslim etmek zorunda olup, bedelsiz olarak yapmak zorunda olduğu binaların dışında, idarece istendiği takdirde yüklenici, yapı denetim görevlisi için gerekli olan başka binaları da şartları ihale dokümanında belirtilmesi halinde bedeli karşılığında yapacaktır. Dolayısıyla bunun için yaklaşık maliyette her hangi bir bedelin olup olmamasının önemi bulunmamaktadır.

İhale kayıt numaralı belirtilen işlerde işin yapım aşamasında yaptırılmayan bu tesisler işin bitiminde idarece teslim alınmamış olmakla yükleniciye avantaj sağlanmıştır. Geçici ve kesin kabulü yapılan bu işlerde teslim alınmayan bina ve barakalarının bedelleri kadar idare ekonomik kayba uğramıştır.

Geçici ve/veya kesin kabulü yapılan yapım işlerinde sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 16'ncı maddesi gereği işin bitiminde idarenin malı olması gereken bina ve barakaların idarece teslim alınması ve alınmama sonucu oluşan idare kaybının giderilmesi gerekir.

www.balioglu.net

BULGU 9: Özel Kalem Müdürlüğünden Sınava Girmeden Unvan Değişikliğine Tabi kadrolara Atama Yapılması

Açıktan özel kalem müdürlüğüne atanıp belli süre görev yaptıktan sonra unvan değişikliği sınavına girmeden tekniker ve şef kadrolarına atama yapıldığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanun'unun "İstisnai memurluklar" başlıklı 59'uncu. maddesinde, *".....özel kalem müdürlüklerine,.. bu Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve dereceye yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın tahsis edilmiş derece aylığı ile memur atanabilir.*

Birinci fıkrada sayılan memurların bulundukları bu kadrolar emeklilik aylığının hesabında ve diğer memurluklara naklen atanmalarında herhangi bir sınıf için kazanılmış hak sayılmaz. Bu görevlerde bulunan memurların emeklilik kıdemleri yürümekte devam eder."

hükmü ile ilgili İçişleri Bakanlığının 03.06.2009 gün ve B.05.0.MAH.0.08.01.00/900-14626 sayılı özel kalem müdürü konulu genelgesinde yer alan,

"*Özel kalem müdürlüğü kadrolarına yapılacak açıktan atamalar, Bakanlığımız izni ile yapılacaktır. Bu kadrolara yapılacak açıktan atamalarda, kadro derecesi ve görevin özellikleri de dikkate alınarak yükseköğrenim mezunlarına öncelik verilecektir.*

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59 uncu maddesi kapsamında tanınan atama yetkisi, sınırsız bir yetki olmayıp, bu yetkinin memuriyete sınavsız girişin bir yöntemi gibi kullanımına hukuken imkân bulunmamaktadır.

Bu sebeple, özel kalem müdürlüğü kadrolarına atanacakların seçiminde, belediye başkanlarının bir seçim dönemi boyunca çalışabilecekleri ehliyet ve liyakat sahibi kişileri seçmeleri esastır. Personel giderleri, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49 uncu maddesinde öngörülen oranları aşan belediyelerde, özel kalem müdürlüğü kadrolarına yapılacak açıktan ve naklen atamalarda, 5393 sayılı Kanun'un Geçici 1 inci maddesinde öngörülen usule göre Bakanlığımızdan izin alınacaktır."

düzenlemelerine göre özel kalem müdürlüklerine atama yapılmaktadır.

Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik'in "Görevde yükselme ve unvan değişikliğine tabi kadrolar" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında görevde yükselmeye tabi kadrolar arasında şef, ikinci fıkrasında unvan değişikliğine tabi kadrolar arasında tekniker sayılmış, Görevde yükselme suretiyle atanacaklarda aranacak genel şartlar başlıklı 6'ncı maddesinde, *"görevde yükselme sınavında başarılı olmak ve bu yönetmelik kapsamındaki kadrolara atanabilmek için son müracaat tarihi itibariyle 5 inci maddede öngörülen görevlerde toplam en az 1 yıl çalışmış olmak."* denilmiş, 7'nci maddesinde görevde yükselme sınavına tabi olarak atanacaklarda aranacak özel şartlar belirtilmiş, bu maddeye göre kişinin şef kadrosuna atanabilmesi için en az iki yıllık yüksekokul mezunu olması ve son müracaat tarihi itibariyle 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendinde sayılan görevlerde en az iki yıl süreyle çalışmış olması şartı getirilmiştir. "Unvan değişikliği sınavına tabi olan kadrolara atanacaklarda aranacak genel şartlar" başlıklı 8'inci maddesinde, *"Unvan değişikliği sınavında başarılı olmak ve Yükseköğrenim mezunu olanların 1-4 dereceli kadrolara atanmaları için 657 sayılı Kanun'un 68 inci maddesinin (B) bendinde belirtilen süre kadar hizmeti bulunmak."* hükmü yer almıştır. "Unvan değişikliği suretiyle atanacaklarda aranacak özel şartlar" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde *"Tekniker kadrosuna atanabilmek için en az iki yıl süreli mesleki veya teknik yüksekokulların teknik bölümlerinden tekniker unvanı ile mezun olmak"* şartları sayılmıştır.

04.07.2009 gün ve 27278 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik'in "Hizmet grupları arasında geçişler" başlıklı 20'nci maddesinin (ç) fıkrasında, "*İstisnai*

www.balioglu.net

memurluklarda çalışanlar veya çalışmış olanlar, bu Yönetmelik kapsamındaki kadrolara, atanacakları kadro için öngörülen şartları taşımaları kaydıyla sınavsız atanabilir." hükmünün yürütmesinin durdurulması Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 01.04.2010 tarih ve 2010/70 sayılı kararı ile durdurulduğundan uygulama imkânı bulunmamaktadır. Danıştay 5'inci Dairenin 2009/4677 Esas ve 2011/6294 sayılı kararıyla 04.11.2011 tarihinde oybirliğiyle bu fıkranın iptaline karar verilmiştir. Danıştay 5'inci Dairenin 2009/4677 Esas ve 2011/6294 sayılı kararına yapılan temyiz talebi İdari Dava Daireleri Kurulunun 2012/1672 Esas ve 2014/2742 sayılı kararıyla 19.06.2014 gününde oybirliğiyle reddedilmiştir. Bu fıkra hükmü 07.05.2014 gün ve 28993 sayılı Resmi Gazete ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Yapılan incelemede bir personelin İçişleri Bakanlığının 09.12.2011tarihli açıktan atama izni ile 02.01.2012 tarihinde özel kalem müdürlüğüne, 08.08.2012 tarihinde sınava girmeden tekniker kadrosuna ve daha sonra naklen Beykoz Belediye Başkanlığına, diğer bir personelin İçişleri Bakanlığının 18.09.2012 tarihli açıktan atama izni ile 04.10.2012 tarihinde özel kalem müdürlüğüne, 13.02.2013 tarihinde sınava girmeden şef kadrosuna ve daha sonra naklen Bitlis Afat ve Acil Durum İl Müdürlüğüne atandığı görülmüştür. Ayrıca başka bir personel İçişleri Bakanlığının 09.10.2013 tarihli açıktan atama izni ile 15.11.2013 tarihinde özel kalem müdürlüğüne, 05.03.2014 tarihinde sınava girmeden şef kadrosuna ve daha sonra naklen Zeytinburnu Belediye Başkanlığına atanmıştır.

www.balioglu.net

Kanun'da özel kalem müdürlüğünde bulunan kişiler için diğer memurluklara naklen atanmalarında herhangi bir sınıf için kazanılmış hak sayılmaz denilse de uygulamada memurluğa atama idarenin takdirindedir. Yukarıda belirtilen yönetmelik maddesinin yürütmesi Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 01.04.2010 tarihli kararı ile durdurulduğundan dolayı bu kişiler ancak memur kadrosuna atanabilir. Sınav girmeden yapılan atamalar hatalıdır.

Yönetmeliğe göre şefliğe atanma görevde yükselmeye ve teknikerliğe atanma unvan değişikliğine tabidir. Görevde yükselme sınavı gereken şefliğe ve unvan değişikliği gereken teknikerlik kadrosuna unvan değişikliği sınavına girmeden atama yapılması 18.04.1999 gün ve 23670 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik ile Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliği'ne aykırıdır.

Sınav yapılmadan yapılan atama kazanılmış hak oluşturmaz. Kazanılmış hakkın

varlığından söz edebilmek için, hakkın yürürlükteki hukuk kurallarına uygun olarak tesis edilen bir işlemle elde edilmesi gerekmektedir. Hukuka aykırı olarak tesis edilen işlemlerin kazanılmış hak doğurması mümkün değildir. Yönetmeliğe aykırı yapılan atamaların iptali için naklen gidilen kurumlarla gerekli yazışmalar yapılmalıdır.

BULGU 10: Dolu Kadroya Vekâlet Ettirilmesi ve Vekâlet Ettirilen Kişinin Harcama Yetkililiğini Kullanması

Belediyede kadrolar dolu olduğu halde başka birinin kadroya vekâlet ettirildiği, vekâlet ettirilen kişinin harcama yetkilisi olarak da görev yaptırıldığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesine göre, memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabileceği, yine boş kadrolara ait görevlerinde vekâleten gördürülebileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 63'üncü maddesinde, *"Belediye bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir."* denilerek harcama yetkilisinin tanımı yapılmış, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Harcama yetkisi ve yetkilisi" başlıklı 31'inci maddesinde de, *"Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir."* hükmü yer almıştır.

5018 sayılı Kanun'a istinaden çıkarılmış olan 1 seri numaralı Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğde harcama yetkililerinin belirlenmesi konusunda, *"5018 sayılı Kanun'un 5436 sayılı Kanunla değişik 31 inci maddesinin birinci fıkrasında bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisi olarak belirlenmiştir. Bu hüküm uyarınca bütçe sınıflandırması harcama yetkilisini belirleyen temel unsur olmaktadır."* denilerek harcama yetkisinin kim tarafından kullanılacağı açıkça belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde, Belediyede müdür kadrolarında bulunan kişiler var iken o kadrolara vekâleten görevlendirme yapılamayacağı açıktır. Dolu kadroya vekâleten görevlendirme yapılamayacağından dolayı harcama yetkililiğini de vekâleten görevlendirilen yerine asıl kadroda bulunanın kullanması gerekir. Bu kişiler görevden

alınmadığı ve bu kadrolar boş olmadığı sürece yetkinin vekâleten görevlendirilen kişilerce kullanılması mümkün değildir. Şüphesiz 657 sayılı Kanun'da memuriyette kadroyu esas almıştır.

Dolu olan kadrolara vekâleten görevlendirme yapılmaması ve harcama yetkililiğini de kadroda bulunan kişinin kullanması gerekir.

BULGU 11: İşçi İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması

İşçilerin yıllık izinlerinin Kanuna uygun şekilde kullandırılmadığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yılık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu hükmüne göre yıllık iznin kullandırılması gerekir. Nitekim 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde, *"Yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56 ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57 nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59 uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60 ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vek*iline bu durumda olan her işçi için dörtyüzonyedi Türk Lirası idari para cezası verilir." düzenlemesi mevcuttur.

www.balioglu.net

Bu düzenlemelere göre işçi yıllık izin hakkından feragat edemez. İşçi emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği izin alacağı ücrete dönüşmektedir. Ödeme de son ücret üzerinden yapılacağından işçinin eline çok yüksek bir miktar geçebilmektedir. Kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödenmesi işçilerin izin kullanmaktan feragat edebilmelerine neden olmaktadır. Ancak kurum veya birim yetkililerin buna izin vermemesi, Anayasal bir hak olan iznin işçilere kullandırılması gerekir. Zira iznin kullandırılmaması nedeniyle idare 4857 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesine göre idari para cezasına muhatap olabilecektir. Diğer taraftan birikmiş izin alacaklarının ücrete dönüşmesi halinde kurum yüksek miktarlarda ödeme yapmakla karşı karşıya kalabilmektedir. Yapılan incelemede işçilerin birikmiş kullanılmayan/kullandırılmayan izinlerinin olduğu anlaşılmıştır.

Söz konusu düzenlemeler uyarınca işçilere yıllık izinlerin 4857 sayılı Kanun'un öngördüğü şekilde verilmesi ve birikmiş izinlerin kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 12: İşçilerden Kesilen Sendika Aidatlarının Süresinde Ödenmemesi

İşçi ücretlerinden kesilen aidatların süresinde sendikaya ödenmediği görülmüştür.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "Üyelik aidatı" başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasında, üyelik aidatının miktarının kuruluşların tüzüklerinde belirtilen usul ve esaslara göre genel kurul tarafından belirleneceği, ikinci fıkrasında, aidatların işçi sendikasının işverene yazılı başvurusu üzerine, işçinin ücretinden kesilmek suretiyle ilgili sendikaya ödeneceği, üçüncü fıkrasında ise, ödenmesi gereken aidatı kesmeyen veya kesmesine rağmen bir ay içinde ilgili işçi sendikasına ödemeyen işverenin bildirim şartı aranmaksızın aidat miktarını bankalarca işletme kredilerine uygulanan en yüksek faiziyle birlikte ödemekle yükümlü olduğu belirtilmiştir. Yapılan incelemede Ağustos 2015-Aralık 2015 aylarında kesilen sendika aidatlarının 2017 yılında, Ocak 2016-Aralık 2016 aylarında kesilen sendika aidatlarının 2017-2019 yılları arasında yılında, Ocak 2017-Şubat 2019 ile Ekim ve Kasım 2019 aylarında kesilen sendika aidatlarının ödenmediği görülmüştür. Bu bilgilerden Belediyenin işçi aidatlarını yasada belirtilen bir ay içinde sendikaya ödemediği görülmüştür. Kurumun yasal yükümlülüğü yerine getirmemesinin sonucu olarak yüksek miktarda faiz ödemesine muhatap olması mümkündür.

Belediyenin faiz ödemesiyle karşı karşıya kalmaması için işçi ücretlerinden kesilen aidatların süresinde sendikaya ödenmesi gerekir.

www.balioglu.net

BULGU 13: İşçilere Bir Yılda 270 Saatten Fazla Çalışma Yaptırılması

İşçilere bir yılda 270 saatten fazla çalışma yaptırıldığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Çalışma süresi" başlıklı 63'üncü maddesinin fıkrasında, "*Tarafların anlaşması ile haftalık normal çalışma süresi, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabilir. Bu halde, iki aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık çalışma süresini aşamaz. Denkleştirme süresi toplu iş sözleşmeleri ile dört aya kadar artırılabilir.",* üçüncü fıkrasında, *"Çalışma sürelerinin yukarıdaki esaslar çerçevesinde uygulama şekilleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir*.", aynı Kanun'un "Fazla çalışma ücreti" başlıklı maddesinin 41'inci maddesinin sekizinci fıkrasında, *"Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.*", onbirinci fıkrasında, *"Fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmaların ne şekilde uygulanacağı çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.",* düzenlemeleri yapılmış ve "İşin düzenlenmesine ilişkin hükümlere aykırılık" başlıklı 104'üncü maddesinde de, Kanun'un 63'üncü maddesinde ve Yönetmelikte belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak işçilerini çalıştıran işveren veya işveren vekiline 2.293,00TL idari para cezası verileceği belirtilmiştir. 06.04.2004 gün ve 25425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Kanunu'na İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde, *"Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir.*

Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan süreler yarım saat, yarım saati aşan süreler ise bir saat sayılır." denilmiştir.

Bu düzenlemelere göre fazla çalışma süresinin bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olmaması gerekir. İdare bu saatin aşılmaması ve idari para cezasına muhatap olmaması için gerekli tedbirleri almalıdır. Yapılan incelemede gerek kendi kadrosunda bulunan işçiler ve gerekse de Belediye şirketi kadrosunda olan işçiler yönünden ikiyüzyetmiş saatin aşıldığı görülmüştür.

İdari para cezasına muhatap olmamak ve Kanuna aykırı hareket etmemek amacıyla söz konusu düzenlemeler uyarınca işçilere bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla çalışma yaptırılmamalıdır.

www.balioglu.net

BULGU 14: İşten Çıkarılan İşçilerin Haklarının Süresinde Verilmemesi Nedeniyle İdarenin Katlandığı Giderlerin İlgilere Rücu Edilmemesi

Belediyeden ihale alan şirket bünyesinde çalışan işçilerin iş akitlerinin fesih edilmesi nedeniyle hak kazandığı kıdem tazminatı ve diğer yasal haklarının süresinde ödenmemesi nedeniyle kişilerin dava açmaları nedeniyle idarenin faiz ve diğer giderleri ödemek zorunda kaldığı, mahkeme kararında giderlerin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verildiği halde tüm giderlerin idarece karşılandığı ve diğer davalıdan talepte bulunulmadığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesine göre kıdem tazminatı fonu kuruluncaya kadar 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesi hükümlerine göre kıdem tazminatı ödeneceği, 1475 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde işçiye kıdem tazminatının ödenebilmesi belli şartlara bağlandığı, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 18'inci maddesinde feshin geçerli sebebe dayandırılması gerektiği, 19'uncu maddesinde sözleşmenin feshindeki usule ilişkin açıklamaların yapıldığı, 21'inci maddesinde geçersiz sebeple yapılan feshin sonuçları, 24'üncü maddesinde işçinin haklı nedenle derhal fesih hakkı ve 25'inci maddesinde işverenin haklı nedenle derhal fesih hakkı düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Bazı kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların kıdem tazminatı" başlıklı 10.09.2014 gün ve 6552 sayılı 8'inci maddesiyle değiştirilen 112'nci maddesinde,

"4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları;

a) Alt işverenlerinin değişip değişmediğine bakılmaksızın aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelere ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Bunlardan son alt işverenleri ile yapılmış olan iş sözleşmeleri 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanların kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından, işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir."

denilmiş ve maddede uygulama ile ilgili hususlarda Çalışma ve Sosyal Güvenlik

Bakanlığınca yönetmelik çıkarılacağı belirtilmiştir. 08.02.2015 gün ve 29261 sayılı Resmi Gazete'de Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik yayımlanmıştır.

Bu düzenlemelere göre hizmet ihalesi yapılan şirketteki işçilerin kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş akdinin feshi halinde kıdem tazminatı ödenmelidir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 12'nci maddesinde, Devlet memurlarının, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorunda olduğu, Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesinin esas olduğu, zararın ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümlerin uygulanacağı, ancak fiilin meydana geldiği tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararların, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödeneceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır. Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir.

19.10.2006 gün ve 26234 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te kamu zararının tahsiliyle ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir. Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesinin kamu zararının belirlenmesinde esas alınacağı belirtilmiştir.

İki mahkeme kararının incelenmesinde, davacıların davalı olarak hem firmayı hem de Belediye Başkanlığını gösterdikleri, mahkemenin ilamda belirtilen tutarları davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verdiği görülmüştür. Diğer mahkeme kararında ise sadece Belediye başkanlığı taraf olarak yer almıştır. Mahkeme kararında hükmedilen tutarların davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verildiği için davalıların giderlere ortaklaşa katlanması gerekir. Alacaklıyı güvence altına almak için ilamda müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir. İlamda oran belirtilmediği için mahkemenin hükmettiği gidere davalıların yarı yarıya katlanması gerekir. Belgelerin incelenmesinde tüm giderleri Belediyenin ödediği, davalı firmaya ödeme yapması için her hangi bir yazı gönderilmediği ve yasal sürecin işletilmediği görülmüştür.

Diğer taraftan yukarıda belirttiğimiz yasal düzenleme gereği 10.09.2014 tarihinden sonra idareden ihale alan firma bünyesinde çalışanların kıdem tazminatı idare tarafından ödenecektir. Kıdem tazminatının fesih tarihinde ödenmemesi sonucu idare faiz ve mahkeme gideri ödemek zorunda kalmıştır.

www.balioglu.net

İdarenin ödediği mahkeme giderlerinin kusuru oranında davalı firmadan tahsili için gerekli işlem ile iş akdinin fesih edildiği tarihte kıdem tazminatının ödenmemesi sonucu idarenin ödemek zorunda kaldığı faiz ve diğer giderlerin sorumluluğu olanlardan tahsili için gerekli sürecin işletilmesi gerekir.

Tablo 6: İş Davaları Mahkeme Giderleri Listesi

Ödeme Emri Tarih ve No	Birim	Açıklama	Ana Para	Ödenen Tutar (Faiz ve diğer giderler)
24.09.2019/3391	Temizlik ve Çevre Koruma	Bitlis Asliye Hukuk (İş Mahkemesi) Mahkemesinin 2015/567 Esas ve 2018/113 Karar sayılı kararında 03.12.2014 tarihinde iş akdinin fesih edilmesi nedeniyle davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.	Kıdem.7.296,15 İhbar:2.017,20 Yıllık İzin:475,53 Fazla çalışma: 4.574,61	23.267,08
04.09.2019/3162	Zabıta Hizmetleri	Bitlis Asliye Hukuk (İş Mahkemesi) Mahkemesinin 2018/335 Esas ve 2019/388 Karar sayılı kararında 31.10.2014 tarihinde iş akdinin fesih edilmesi nedeniyle davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.	Kıdem:4.365,58 İhbar: 2.716,36 Yıllık İzin: 1.358,28 Bayram ve Genel Tatili: 252,94 Hafta tatili:350,17 Fazla çalışma.315,61	19.463,80

25.06.2019/2160	Destek Hizmetleri	Bitlis Asliye Hukuk (İş Mahkemesi) Mahkemesinin 2018/62 Esas ve 2019/41 Karar sayılı kararında 01.04.2016 tarihinde iş akdinin fesih edilmesi nedeniyle davalıdan tahsiline karar verilmiştir.	Kıdem:10.116,18	21.644,84

BULGU 15: İşyeri Olarak Kullanılan Dairelerin Emlak ve Çevre Temizlik Vergisinin Hatalı Tahakkuk Ettirilmesi

İş yeri olarak kullanılan meskenlerin emlak ve çevre temizlik vergisi hesabının mesken için geçerli olan oran üzerinden hesaplandığı görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 3'üncü maddesinde bina vergisini, binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edenlerin ödeyeceği, 8'inci maddesinde bina vergisinin oranının meskenlerde binde bir, diğer binalarda ise binde iki olduğu; bu oranların 5216 sayılı Kanun'un uygulandığı büyükşehir belediye sınırları içinde % 100 artırımlı uygulanacağı, 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde de, bina vergisi mükellefiyetinin, bu Kanun'un 33'üncü maddesinin (1) ila (7) numaralı fıkralarında yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde bu değişikliklerin vukuu bulduğu tarihi takip eden bütçe yılından itibaren başlayacağı hükme bağlanmıştır. 1319 sayılı Kanun'un "Vergi Değerini Tadil Eden Sebepler*"* başlıklı 33'üncü maddesinde,

"Vergi değerini tadil eden sebepler aşağıda gösterilmiştir.

…

3.Bir binanın kullanış tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkan, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline kalbedilmesi, (Bu hükmün uygulanmasında bir apartmanın her dairesi bir bina sayılır ve tadil sebebi, yalnız kullanış tarzı tamamen veya kısmen değiştirilen daire için geçerli olur)." hükmüne yer verilmiş, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun *"İşyeri"* başlıklı 156'ncı maddesinde, *"Ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai*

www.balioglu.net

*veya **mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerdir.**" düzenlemesi yapılmıştır. Ayrıca 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 44'üncü maddesinde, belediye sınırları içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, işyerleri ile konutların çevre temizlik vergisi hesaplama usullerin farklı olduğu belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, mükelleflerin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetlerini sürdürdükleri yerler iş yeri özelliğini taşımaktadır. Bitlis Belediyesi sınırları içerisindeki eczacılar, avukatlık büroları, serbest mali müşavirlerin büroları, optisyenler, mimarlık-mühendislik büroları, veterinerlik işyerleri, noterler, özel eğitim kurumları ve özel muayenehaneler gibi iş yeri çalışma ruhsatı harcından istisna işyerlerine ilişkin mükelleflere ait aktif işyerlerinin belirlenmesi için Bitlis Vergi Dairesi ile yazışma yapılmıştır. Vergi Dairesince verilen cevapta belirtilen şekilde belediye sınırları içindeki 85 adet aktif işletmelerin sayısı ve adresleri tarafımıza bildirilmiştir. Aktif işyerlerine ilişkin liste Bitlis Belediyesinin ilgili birimine verilmiş ve belediye kayıtlarında mesken olan/kaydı olmayan ancak işyeri olarak kullanılan dairelere yönelik yerinde tespit yapılması istenmiştir. Ancak çalışma tam olarak sonuçlandırılmamıştır. Verilen liste ile Belediye kayıtları karşılaştırılarak tüm aktif işyerlerine ilişkin tahakkuk kayıtlarının doğru yapılmasının devamı sağlanmalıdır.

www.balioglu.net

1319 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca söz konusu meskenler için yeni duruma göre emlak vergisi bildirimi verilmesi ve meskenlerin iş yeri olarak kullanılmaya başlandığı tarihi izleyen bütçe yılından itibaren iş yerlerine ait oran üzerinden vergilendirilmesi ile söz konusu yerlerden çevre temizlik vergisinin iş yeri olarak alınması için gerekli işlemlerin yapılması gerekir.

BULGU 16: Araçlara Yapılan Onarım Giderleriyle İlgili Tutanak Hazırlanmaması

Belediyeye ait araç veya iş makinalarının tamir ve onarım giderlerine esas olmak üzere rapor veya tutanağın bulunmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından,

muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu belirtilmiştir. Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir. 19.10.2006 gün ve 26234 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te kamu zararının tahsiliyle ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir.

Belediye hizmet araçlarından iş makinaları veya binek araçların çeşitli tarihlerde tamir ve bakım giderleri yapılmaktadır. Tamir veya bakıma esas olmak üzere olayın ifade edildiği her hangi bir belge bulunmamaktadır. Örneğin araç camlarının değişmesine veya kaporta tamirine neden ihtiyaç duyulduğunun ve olayın oluş şeklinin anlatılması gerekir. Bu anlatım tamire neden olan olayın kullanıcı hatasından kaynaklı olup olmadığını ortaya koymak açısından önemlidir.

www.balioglu.net

Hizmet araçlarının tamir veya bakımına esas olmak üzere olayın meydana geliş sürecini anlatan rapor veya tutanağın düzenlenmesi, kullanıcı kusurundan kaynaklı giderlerin Belediye bütçesinden karşılanmaması, karşılanması durumunda ise buna sebep olan kişilerden bu ödemelerin tahsil edilmesi için gerekli işlemin yapılması gerekir.

BULGU 17: Kamu Zararı Olarak Kişi Borcuna Alınan Tutarlarla İlgili Gerekli İşlemlerin Yapılmaması

Kamu zararı olarak kişilerden alacaklar hesabına kayıtlı tutarlarla ilgili gerekli işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun *"Kamu zararı"* başlıklı 71'inci maddesinde, kamu zararının kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması olduğu, kamu zararının belirlenmesinde altı fıkra halinde belirlemeler yapıldığı, mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılmasının da bunlardan biri olduğu, kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararının, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına

göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edileceği, kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usûl ve esasların, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

19.10.2006 gün ve 26324 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in, 7'nci maddesinde kamu zararlarının kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edileceği, tespit edilen kamu zararına ilişkin yazı, tutanak, rapor, ilâm ve benzeri belgelerin ilgili kamu idarelerine gönderileceği, Sayıştay denetçileri tarafından inceleme sırasında mevzuata uygun bulunmayan veya noksan görülen işler hakkında kendilerine gönderilen kamu zararına ilişkin sorguların bir örneğinin, ilgili kamu görevlisince ilgisine göre üst yönetici veya en üst yöneticiye bildirileceği, bu sorguların, kamu idaresince ihbar kabul edilerek gerekli kontrol, denetim ve inceleme başlatılabileceği hükmü yer almaktadır. Aynı Yönetmeliğin 8'inci maddesinde, Sayıştayca düzenlenen sorgular ihbar kabul edilerek yaptırılan kontrol, denetim veya incelemenin değerlendirilmesi sonucunda kamu zararının oluştuğuna karar verilmesi durumunda alacak takip dosyası açılacağı, 9'uncu maddesinde, muhasebe kayıtlarına alınan her bir alacak için bir tahsilat izleme dosyası açılacağı, 10'uncu maddesinde, kamu zararından doğan alacakların takibe yetkili birimlerce sorumluların ve ilgililerin bilinen adreslerine imzaları alınmak suretiyle veya Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen kamu zararı alacaklarının sorumlulara ve ilgililere tebliğ işlemlerine, 7'nci madde gereğince yapılacak değerlendirme işlemlerinin tamamlandığı tarihten itibaren beş iş günü içerisinde başlanacağı, tebliğde borcun miktarı, sebebi, doğuş tarihi, faiz başlangıç tarihi, ödeme yeri, yedi günlük itiraz süresi, itiraz mercii belirtilerek, söz konusu tutarın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenmesinin isteneceği, Sayıştay denetimi sonucunda düzenlenen sorgular ihbar kabul edilerek yapılan değerlendirme sonucuna göre tahsil edilmesi gerektiği bildirilen kamu zararı alacaklarının sorumlulara ve ilgililere tebliğinde de aynı şekilde işlem yapılacağı, kamu zararı alacaklarının yapılan tebligata rağmen sorumlular ve/veya ilgililerce süresinde rızaen ödenmemesi halinde ilgili alacak takip dosyasının, sürenin bitiminden itibaren beş iş günü içerisinde, alacağın hükmen tahsili için, strateji geliştirme birimi veya taşradaki ilgili takip birimince kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderileceği belirtilmektedir. Söz konusu Yönetmeliğin 12'nci maddesinde kamu zararından doğan alacakların, sorumlulardan ve/veya ilgililerden, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle

www.balioglu.net

birlikte tahsil edileceği, "*Rızaen ve sulh yolu ile tahsilat"* başlıklı 13'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, aylıklardan yapılacak kesinti tutarının, sorumlulara ve/veya ilgililere yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dâhil bir aylık net ödemelerinin dörtte birinden az, üçte birinden çok olamayacağı, 16'ncı maddesinde, kamu zararından doğan alacaklar, sorumluların ve/veya ilgililerin talebi üzerine kamu idaresince taksitlendirilebileceği ve taksitlendirme süresinin azami beş yıl olacağı, sorumluların ve/veya ilgililerin yazılı taksitlendirme talebi üzerine, sorumlu ve/veya ilgili ile idare arasında, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılacağı, sorumlulardan ve/veya ilgililerden taksitlerini ödeme planına uygun ve vadesinde düzenli olarak ödeyeceklerine dair "resen borç senedi ve kefaletname" alınacağı, Kanun'un 79'uncu maddesi uyarınca merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen parasal sınırın üzerindeki kamu zararı alacaklarına ilişkin olarak düzenlenecek "resen borç senedi ve kefaletname" için noter tasdiki aranacağı, taksitlerden birinin ödeme planına ve "resen borç senedi ve kefaletname"ye uygun olarak vadesinde ve faiziyle birlikte tamamen ödenmemesi halinde alacağın tamamının muaccel olacağı ve hükmen tahsili için gerekli işlemler başlatılacağı, taksitlerin tahsili sırasında taksit dönemine ait taksit tutarının ödenip faizinin tamamının ödenmediği hallerde, muhasebe birimince tahsilat belgesi üzerine idarenin faiz isteme hakkının saklı olduğuna ilişkin şerh konulacağı,18'inci maddesinde, kamu zararından doğan alacaklarda ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faizin başlangıç tarihinin, kural olarak zararın oluştuğu tarih olduğu ifade edilmektedir.

www.balioglu.net

27.05.2016 gün ve 29724 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "140 Kişilerden alacaklar hesabı"na ilişkin kısmında, Kişilerden alacaklar hesabına alınarak takibi gereken alacakların denetim elemanlarının yaptıkları inceleme ve denetimler veya idare amirlerinin yaptıkları kontroller sonucunda düzenleyecekleri raporlarla ortaya çıkacağı, kişilerden alacaklar hesabına borç kaydedilecek tutarların denetim elemanlarının yaptıkları inceleme ve denetimler veya idare amirlerinin yaptıkları kontroller sonucunda düzenledikleri raporlarca tespit olunan tutarlar kişilerden alacaklar hesabına alınacağı ve bu hesapta kayıtlı tutarlar için tahakkuk ettirilecek faizlerin de bu hesapta izleneceği, kişilerden alacaklar hesabına kaydedilen alacakların her biri için ayrı bir alacak izleme dosyası açılacağı, kişilerden alacaklar hesabında kayıtlı alacakların rızaen tahsilinin esas olduğu, rızaen tahsil edilemeyen alacakların, özel kanunlarında yazılı hükümlere göre veya takas suretiyle ya da icra yoluyla tahsil edileceği, muhasebe birimlerince, 5018 sayılı Kanun'un 71'inci maddesinde sayılan

kamu zararı halleri hariç olmak üzere, kişilerden alacaklar hesabına kaydedilmesi gereken ve çeşitleri yukarıda sayılan tutarlardan fazla ve yersiz ödemeler, geri isteme iradesinin borçluya ulaştığı tarihten, 5018 sayılı Kanun'un 71'inci maddesi gereğince sorumlulardan tahsil edilmesi gereken kamu zararlarında faiz başlangıç tarihi zararın oluştuğu tarih olduğu, belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Sayıştay veya mahkeme ilamları ile hükme bağlanan kamu zararları haricindeki kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen kamu zararlarının "140 Kişilerden alacaklar hesabı"na süresinde olmamakla birlikte kayıt edildiği, ancak tahsili ile ilgili süreçlerin mevzuata uygun olarak işletilmediği anlaşılmıştır. "140 Kişilerden alacaklar hesabı"na kayıtlı olan tutarların genel olarak geçici görev yolluk avansının süresinde kapatılmaması ile mahkeme giderleri avansının kapatılmamasından oluştuğu görülmüştür. Geçici görev yolluk avansının verildiği tarihten itibaren bir ay ve her halükarda avansın yılsonunda mahsup edilmesi gerekmektedir. Süresinde yapılmayan mahsubun verildiği tarihten bir ay sonra kişi borcuna alınması gerektiği halde genellikle ilgili yılsonunda kişi borcu hesabına alınmıştır. Geçici görev yolluk avansının mahsubunda 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 59'uncu madde hükmü dikkate alınmalıdır.

www.balioglu.net

Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen kamu zararından doğan alacaklarda ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faizin başlangıç tarihinin zararın oluştuğu tarih olduğu dikkate alınarak Kişilerden Alacaklar Hesabına kayıtlı olan ve kamu zararı olan tutarların tahsiliyle ilgili olarak Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılması gerekir.

Tablo 7: Kişi Borçlarına İlişkin Tablo

Verilme Tarihi	Tutarı	Konusu	140'lı Hesaba Alınması Gereken Tarih	140'lı Hesaba Alındığı Tarih
07.07.2014	1.000,00	Geçici Görev Yolluğu	07.08.2014	31.12.2017
16.07.2014	1.000,00	Geçici Görev Yolluğu	16.08.2014	31.12.2017
19.07.2016	742,99	Geçici Görev Yolluğu	19.08.2016	31.12.2017
26.03.2018	1.000,00	Geçici Görev Yolluğu	26.04.2018	31.12.2018
14.11.2018	15.000,00	Mahkeme Harç Gideri	14.12.2018	31.12.2018
15.10.2018	394,32	Geçici Görev Yolluğu	15.11.2018	31.12.2018
23.02.2017	663,62	Geçici Görev Yolluğu	23.03.2017	31.12.2017
20.06.2019	2.000,00	Geçici Görev Yolluğu	20.07.2019	31.12.2019
14.11.2019	353,84	Geçici Görev Yolluğu	14.12.2019	31.12.2019
22.10.2019	500,00	Geçici Görev Yolluğu	22.11.2019	31.12.2019
22.11.2019	1.500,00	Geçici Görev Yolluğu	22.12.2019	31.12.2019
29.11.2019	20.000,00	Mahkeme Harç Gideri	29.12.2019	31.12.2019
06.12.2019	5.000,00	Geçici Görev Yolluğu	31.12.2019	31.12.2019
03.07.2019	577,24	Geçici Görev Yolluğu	03.08.2019	31.12.2019

BULGU 18: Kesinleşen Sayıştay İlamlarının Tahsilinin Kanun ve Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Hükümlerine Uygun Yapılmaması

2012 ve 2013 yıllarına ilişkin ilamlarda yer alıp kesinleşen tutarların sorumlulardan tahsili için gerekli işlemlerin Kanun ve Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun yapılmadığı görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "Kamu idareleri ve görevlilerinin sorumluluğu" başlıklı 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında,

"Hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen sorumlular veya diğer ilgililer ile Sayıştay denetimine giren kamu idareleri görevlilerinden, denetleme ve yargılama sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen ve denetleme ve yargılamayı güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili kamu idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer görevliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya denetleme ve yargılamayı güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılır.", dördüncü fıkrasında, *"Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümler uygulanır.",* yedinci fıkrasında, *"Yukarıdaki hükümlere uymayanlar ile 6 ncı maddenin birinci ve ikinci fıkralarının gereklerini haklı bir sebebe dayanmaksızın tam olarak ve zamanında yerine getirmeyen ilgililer hakkında Sayıştayın istemi üzerine disiplin veya ceza kovuşturması yapılır.*", "İlamların infazı" başlıklı 53'üncü maddesinde,

"(1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.

(2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil

www.balioglu.net

olunur."

düzenlemesi yapılmıştır. 19.10.2006 gün ve 26324 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Rızaen ve sulh yolu ile tahsilat" başlıklı 13'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, *"Aylıklardan yapılacak kesinti tutarı, sorumlulara ve/veya ilgililere yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil bir aylık net ödemelerinin dörtte birinden az, üçte birinden çok olamaz.",* "Kamu zararından doğan alacaklarda taksitlendirme" başlıklı 16'ncı maddenin birinci fıkrasında, "*Kamu zararından doğan alacaklar, sorumluların ve/veya ilgililerin talebi üzerine kamu idaresince taksitlendirilebilir."*, ikinci fıkrasında, "*Taksitlendirme süresi azami beş yıldır.",* beşinci fıkrasında, "*Sorumluların ve/veya ilgililerin yazılı taksitlendirme talebi üzerine, sorumlu ve/veya ilgili ile idare arasında, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılır. Sorumlulardan ve/veya ilgililerden taksitlerini ödeme planına uygun ve vadesinde düzenli olarak ödeyeceklerine dair "resen borç senedi ve kefaletname" alınır. Kanunun 79 uncu maddesi uyarınca merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen parasal sınırın üzerindeki kamu zararı alacaklarına ilişkin olarak düzenlenecek "resen borç senedi ve kefaletname" için noter tasdiki aranır."* düzenlemeleri yapılmıştır.

www.balioglu.net

2012 yılı hesabına ilişkin yapılan yargılama sonucu düzenlenen 287 sayılı ilamın karar tarihinin 08.04.2014 ve tebliğ tarihinin 03.12.2014 olduğu, tazmin hükmolunan tutarlar sorumluların Temyiz Kuruluna itiraz etmemeleri üzerine 2015 yılında kesinleştiği, 2012 yılı hesabına ilişkin yapılan yargılama sonucu düzenlenen 456 sayılı ek ilamın karar tarihinin 22.09.2016 ve tebliğ tarihinin 06.12.2016 olduğu, tazmin hükmolunan tutarlar sorumluların Temyiz Kuruluna itiraz etmemeleri üzerine 2017 yılında kesinleştiği, 2013 yılı hesabına ilişkin yapılan yargılama sonucu düzenlenen 84 sayılı ilamın karar tarihinin 16.10.2014 ve tebliğ tarihinin 05.02.2015 olduğu, tazmin hükmolunan tutarlar sorumluların ilamın bir kısım maddeleri yönünden Temyiz Kuruluna itiraz etmeleri üzerine Temyiz Kurulunun 29.11.2017 gün ve 43794 sayılı ilamıyla bir kısmı için bozulma kararı verilirken bir kısmı için tasdik kararı verildiği anlaşılmıştır. 2012 ve 2013 yılı ilam maddelerinde hüküm tarihinden itibaren işleyecek faizleri ile ödettirilmesine karar verilmiştir. 2012 ve 2013 yılı ilamında tazmin hükmolunan tutarların bir kısmı tahsil edilmiş olmasına karşın faiz alınmamış, bir kısmının ise tahsilatı yapılmamış olmasına karşın tahsilatın yapılmasıyla ilgili süreç Kanun ve Yönetmeliğe uygun işletilmemiştir.

Sayıştay ilamının kesinleşmesi üzerine üst yönetici olan Belediye Başkanı ilamda belirtilen sorumlulardan rızaen ödemeyi kabul etmeyenlerle ilgili Yönetmeliğin "İcra yoluyla tahsilat" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Sayıştay ve mahkeme ilâmları ile hüküm altına alındığı halde sorumluları ve/veya ilgilileri tarafından rızaen ödenmeyen kamu zararından doğan alacaklar, 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir."* hükmüne göre işlem yapması gerekir. Rızaen ödemeyi kabul edenlerle ilgili de kişiye yapılan net ödemelerin dörtte birinden az ve üçte birinden çok olmayan tutarın alınması, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılması ve taksitlendirme süresinin en fazla beş yıl olması, sorumlulardan taksitlerini ödeme planına uygun ve vadesinde düzenli olarak ödeyeceklerine dair "resen borç senedi ve kefaletname" alınması, ilgili yıl için Kanun'un 79'uncu maddesi uyarınca merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen parasal sınırın üzerindeki kamu zararı alacaklarına ilişkin olarak düzenlenecek "resen borç senedi ve kefaletname" için noter tasdiki aranacağı belirtilmiş olmasına karşın bu hükümlere uyulmamıştır. Rızaen tahsilatta kişilerin istediği miktarda ödeme yaptığı ve "resen borç senedi ve kefaletname" düzenlenmediği, taksit tutarlarının net ödemelerin dörtte birinden az olduğu görülmüştür.

www.balioglu.net

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53'üncü maddesinde ilamlarda gösterilen tazmin miktarının hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutulacağının belirtilmesine ve ilam maddelerinde hüküm tarihinden itibaren işleyecek faizleri ile ödettirilmesine karar verildiği halde tazmin hükmolunan tutarlardan tahsil edilenlerle ilgili faiz tahsilatı yapılmamıştır. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 2017/8-1856 Esas ve 2017/1725 karar sayılı ilamında, kesinleşen Sayıştay kararlarına karşı ilamların icrası yoluyla takip yapılabileceği kararının da göz önüne alınarak gerekli işlem yapılmalıdır. İlamın kesinleştiği yılda görev başında olan Belediye Başkanı ile mevcut Belediye Başkanı Kanun hükmünü uygulamayarak görevini yapmamış olmaktadır.

Kesinleşen 2012 ve 2013 yılı Sayıştay ilamlarının 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 53'üncü maddesi ile Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak sorumlulardan tahsil edilmesi ve hüküm tarihinden tahsilatın yapıldığı tarihe kadar işleyecek faizlerinde alınarak tahsilat işlemine ait sürecin işletilmesi gerekir.

Tablo 8: 2012 Yılına İlişkin 287 Sayılı İlam

İlam Madde No	Tutar	Alınması Gereken Faiz
1	3.802,50	451,89
2	1.773,00	248,32
3	3.465,00	485,29
18	2.941,60	583,40
18	6.618,60	97,14
18	19.759,80	673,04
19	19.746,37	1.624,84
20	12.118,73	3.113,27
23	3.745,64	433,76

Tablo 9: 2012 Yılına İlişkin 456 Sayılı Ek İlam

İlam Madde No	Tutar	Alınması Gereken Faiz
8	2.059,62	94,56
9	4.216,61	290,69

Tablo 10: 2013 Yılına İlişkin 84 Sayılı İlam

İlam Madde No	Tutar	Alınması Gereken Faiz
1	3.226,50	299,93
2	3.798,28	273,48
3	7.942,51	571,86
4	36.467,67	2.625,67
5	56.722,08	4.083,99
6	34.705,51	2.498,82
8	5.427,92	
9	9.734,19	700,86

www.balioglu.net

BULGU 19: Amatör Spor Kulüplerine Yapılan Ayni Yardımlarda Ayni Bağış Alındı Belgesi Alınmaması

Belediye tarafından amatör spor kulüplerine yapılan spor malzeme yardımları karşılığında ilgili kulüpten Ayni Bağış Alındı Belgesi alınmadığı görülmüştür.

31.03.2005 gün ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Dernekler Yönetmeliği'nin 38'inci maddesinde kişi, kurum veya kuruluşlar tarafından derneklere yapılacak bedelsiz mal ve hizmet teslimlerinin aynı Yönetmeliğin Ek-15'inde yer alan Ayni Bağış Alındı Belgesi ile kabul edileceği belirtilmiştir. Yapılan incelemede belediyenin amatör spor kulübüne yaptığı yardımlarda söz konusu belgenin ilgili spor kulüplerinden alınmadığı görülmüştür. Belediyenin derneklere ayni bağışta bulunurken Ayni Bağış Alındı Belgesini istemesi mevzuatın bir gereği olmakla birlikte aynı zamanda bağış

yapılan tarafın bağışları kayda alması açısından da önemlidir.

Amatör spor kulüplerine yapılan ayni yardımlarda ayni bağış alındı belgesinin istenmesi gerekir.

BULGU 20: Taşıt Kiralamasında Bakanlar Kurulu Kararına Aykırı Davranılması

Belediye tarafından temin edilen araç kiralama hizmet alımı işinde mevzuata aykırı hareket edildiği görülmüştür.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 10'uncu maddesinin 11.02.2014 gün ve 6519 sayılı Kanun'un 2'inci maddesiyle değişik beşinci fıkrasında, *"Bu Kanun kapsamında edinilecek taşıtların menşei, silindir hacimleri ve diğer niteliklerini belirlemeye ve sınırlamalar getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir."* düzenlemesi yapılmış, 11.02.2014 gün ve 6519 sayılı Kanun'un 21'inci maddesiyle yapılan değişikliğin nasıl olacağına ilişkin 2015/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 10.06.2014 gün ve 29026 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 237 sayılı Taşıt Kanunu Kapsamında Edinilecek Taşıtların Menşei, Silindir Hacimleri ve Diğer Niteliklerinin Belirlenmesine Dair 2014/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1'inci maddesinde, 237 sayılı Taşıt Kanunu'na ekli (1) sayılı cetvelde ve son iki sırasında belirtilenler hariç olmak üzere (2) sayılı cetvelde yer alan makamlar ile güvenlik önlemli (zırhlı) araçlar, koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunanlar ve idarelerin yurt dışı teşkilatları için yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilebileceği, bunların dışında hibe dâhil her ne suretle olursa olsun yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilemeyeceği, birinci fıkra kapsamındaki makam ve hizmetler hariç olmak üzere, edinilecek binek veya station-wagon cinsi taşıtların silindir hacimleri 1.600 cc'yi geçemeyeceği, yerli muhteva oranı % 50'nin altında kalan taşıtların yabancı menşeli sayılacağı, 2'nci maddesinde, hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların menşei ve silindir hacimleri hakkında 1'inci madde hükümlerinin

www.balioglu.net

uygulanacağı belirtilmiştir.

17.03.2006 gün ve 2006/10193 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 01.04.2006 gün ve 26126 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullerin 5'inci maddesinde, kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasının temel amacının, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanması olduğu, 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt edinilmesinin İlgili Kanunun 10'uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacağı, aynı maddenin (c) bendinde, Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerde yer alanlar ile güvenlik önlemli (zırhlı) araçlar ve koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunan araçlar dışında kullanılacak binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacminin 1600 cc'yi geçemeyeceği belirtilmiştir.

Belediyenin hizmet alım ihaleleri ile alınan listenin incelenmesinde 1 adet binek aracın yerli (Fluence), 3 adet binek aracın ise Bakanlar Kurulu Kararına aykırı olarak 2015 model Volkswagen Passat ithal araç olduğu anlaşılmıştır. Her ne kadar şartname ve sözleşmede ithal araç kiralanacağına dair ibare olmasa da, fiilen yerli araç yerine 3 adet ithal araç kullanılmıştır. Asıl olanın şartnameye ve Bakanlar Kurulu kararına uygun araçların teslim alınarak kullanılmasıdır. İhale sonrası ithal araçların kullanılması idarenin ihale sonrası bu araçları vermesi gerekeceği bilgisini sözlü olarak teklif sahiplerine iletildiği ve teklif sahiplerinin de bu durumu göz önüne alarak tekliflerini verdikleri kanaatini oluşturmaktadır. Basiretli bir iş adamının şartname ve sözleşmede yer alan şarta aykırı bir aracı teslim etmesi hayatın olağan akışına uygun düşmemektedir.

Araç kiralamaları neticesi teslim edilen ve kullanılan araçların Bakanlar Kurulu Kararlarında belirtilen esaslara uygun olması gerekir.

BULGU 21: Taşınır İşlemleriyle İlgili Olarak Taşınır Konsolide Görevlisinin Bulunmaması

Belediyede taşınır işlemleriyle ilgili olarak Taşınır Konsolide Görevlisinin bulunmadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin *"Tanımlar"* başlıklı 4'üncü maddesine göre;

www.balioglu.net

"n) Taşınır kayıt yetkilisi: Taşınırları teslim alan, sorumluluğundaki ambarlarda muhafaza eden, kullanıcılarına ve kullanım yerlerine teslim eden, bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre kayıtları tutan, bunlara ilişkin belge ve cetvelleri düzenleyen ve bu hususlarda hesap verme sorumluluğu çerçevesinde taşınır kontrol yetkilisi ve harcama yetkilisine karşı sorumlu olan görevlileri,

ö) Taşınır konsolide görevlisi: Kamu idaresinin taşınır kayıt yetkilisinden aldığı harcama birimi taşınır hesaplarını konsolide ederek taşınır hesap cetvellerini hazırlamak ve biriminin bir üst teşkilattaki taşınır konsolide görevlisine vermekle sorumlu olan görevlileri,

p) Taşınır kontrol yetkilisi: Taşınır kayıt yetkilisinin yapmış olduğu kayıt ve işlemler ile düzenlediği belge ve cetvellerin mevzuata ve mali tablolara uygunluğunu kontrol eden, Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelini imzalayan ve bu konularda harcama yetkilisine karşı sorumlu olan görevlileri," ifade etmektedir..

Bitlis Belediyesinde taşınır iş ve işlemleri, tüm harcama birimleri adına tek bir ambarda görevli taşınır kayıt yetkilisi tarafından yerine getirilmektedir. Harcama yetkilisi tarafından görevlendirilmiş, taşınır kontrol yetkilisi, taşınır kayıt yetkilisinin yapmış olduğu işlemleri denetlemektedir. Taşınır iş ve işlemleri ile ilgili olarak harcama birimlerinin taşınır hesaplarını konsolide eden ve taşınır hesap cetvellerini hazırlayan taşınır konsolide görevlisi ise bulunmamaktadır. Bu durum; taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasına, kontrolüne ve kayıtların Taşınır Mal Yönetmeliği'nde belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasına mani olmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine istinaden taşınır konsolide görevlisinin belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 22: Taşınır Mal Yönetim Hesabının Oluşturulmaması

Bitlis Belediyesince 2019 yılı Taşınır Mal Yönetim Hesabının oluşturulmadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin *"Taşınır Mal Yönetim Hesabı"* başlıklı 34'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında, Taşınır Mal Yönetim Hesabının, Kanun'un kaynakların kullanılması ve yönetilmesi konusunda harcama birimi ve harcama yetkililerine yüklediği sorumluluğun gereği olarak taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol ve denetimine esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi

www.balioglu.net

tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanacağı ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğu kontrol edilerek imzalanacağı, Taşınır Mal Yönetim Hesabında; önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yılsonu sayımında bulunan fazla ve noksanların gösterileceği, aynı maddenin 2'nci fıkrasında ise; Taşınır Mal Yönetim Hesabının, yıl sonu sayımına ilişkin Sayım Tutanağı, Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli, Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli ile yıl sonu itibariyle en son düzenlenen Taşınır İşlem Fişinin sıra numarasını gösterir tutanak cetvellerinden oluştuğu belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan Yönetmelik hükümlerine aykırı bir şekilde, Bitlis Belediyesi 2019 Yılı Taşınır Mal Yönetim Hesabı ile hesapta yer alan cetvellerin hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetim Hesabı ile hesapta yer alan cetvellerin hazırlanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 23: Muhasebe Kayıtlarında Bazı Yevmiye Numaralarının Bulunmaması

İdarenin 2019 yılına ilişkin muhasebe sistemi incelendiğinde bazı yevmiye numaralarının bulunmadığı görülmüş olup, bu durum geçmişe yönelik kayıt yapılabilmesi riskini doğurmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları"* başlıklı 43'üncü maddesinde;

"(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır.",

Aynı Yönetmeliğin *"Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni"* başlıklı 44'üncü maddesinde;

"(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında aşağıdaki defterler kullanılır.

a) Yevmiye defteri (Örnek-37)

1) Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterdir. Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedilir.",

"Kayıt yanlışlıklarının düzeltilmesi" başlıklı 503'üncü maddesinde ise;

Kurumsal, fonksiyonel ve finansman tipi sınıflandırma kodlarında yapılan kayıt hatalarının düzeltilmesi durumu hariç olmak üzere, yevmiye kayıtlarında meydana gelebilecek her türlü yanlışlık ancak muhasebe kaydıyla düzeltilir."

hükümleri yer almaktadır.

Yönetmelikte belirtildiği üzere işlemler yevmiye tarih ve numara sırasına göre yevmiye defterine günlük olarak kaydedilmeli ve 1'den başlayıp hesap dönemi sonuna kadar sırasıyla devam eden yevmiye numaraları verilmelidir.

www.balioglu.net

Bitlis Belediyesi birleştirilmiş veriler defteri üzerinden 11.10.2019 tarihi itibariyle yapılan sorguda, 76 adet yevmiye kaydının atlanarak kayıt yapıldığı anlaşılmıştır.

Yevmiye numaralarının müteselsil ve boşluğa yer verilmeyecek şekilde artması ile muhasebe kayıtlarının meydana geldiği tarihte kayda alınması gerekir. Buna aykırılık teşkil eden yevmiye numaralarının varlığı, kullanılan muhasebe sisteminde geriye dönük olarak işlem yapılabileceğini ifade etmektedir.

Diğer taraftan; denetim yılı içerisinde yapılan incelemede; muhasebe kayıtlarının silinebildiği anlaşılmıştır. Muhasebe kayıtlarının silinebilmesi kurum muhasebe sisteminin işleyişine yönelik çok büyük riskler barındırmaktadır.

Yevmiye numaralarının Yönetmeliğe uygun olarak sırasıyla verilmesi ve muhasebe sisteminde geçmişe dönük kayıt yapılmasını engelleyici önlemlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 24: Taşınmazlara İlişkin İşlemlerin Farklı Birimlerce Yerine Getirilmesi ve Gerekli Koordinasyonun Sağlanamaması

Belediyenin taşınmazları ve kamulaştırma işlemlerine ilişkin işlemlerin farklı birimler tarafından yerine getirilmesinin, taşınmaz yönetimi için gerekli koordinasyonun sağlanması

noktasında sıkıntılara yol açtığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun *"Mali Hizmetler Birimi"* başlıklı 60'ncı maddesinde, Alım, satım, yapım, kiralama, kiraya verme, bakım-onarım ve benzeri mali işlemlerden; idarenin tamamını ilgilendirenler destek hizmetlerini yürüten birim, sadece harcama birimlerini ilgilendirenler ise harcama birimlerinin talebi ve üst yöneticinin onayıyla bu işlemler destek hizmetlerini yürüten birim tarafından yapılabileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, belediyenin taşınmaz satış veya kiralama işlemlerinin bazen Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından, bazen diğer müdürlükler tarafından yapıldığı belirlenmiştir. Taşınmaz satış, kiralama ve diğer işlemlerin Emlak ve İstimlak Müdürlüğü gibi bir birim tarafından yerine getirilmemesi sebebiyle ilgili işlemlerin bütüncül ve verimli bir şekilde yerine getirilemediği, taşınmaz yönetimi ile ilgili sorumluluğun ilgili birimlerce sahiplenilmediği görülmüştür. Nitekim yıl içerisinde yapılan denetimlerde, Belediyenin taşınmaz varlıklarına ilişkin olarak çeşitli birimlerinden, Kurumun mülkiyetinde bulunan taşınmazların ne kadarının kurum envanterine kayıtlı olduğu, başka kurumlara tahsis edilen ya da tahsisli kullanılan taşınmaz bulunup bulunmadığı gibi temel konularda net bilgi alınamamıştır. Bu durumun İdare taşınmazlarının takibi ve taşınmaz yönetiminde zaafiyet yaşanmasına sebebiyet verebilecektir.

www.balioglu.net

Taşınmaz yönetiminin tek birim tarafından yapılması ve olumsuzlukların önlenmesi için gerekli koordinasyonun sağlanması gerekir.

BULGU 25: Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının Kullanılmaması

Kurumun mali kayıtları üzerinden yapılan incelemede, mali yılı içerisinde kiraya verilen veya kira süresi biten taşınmazların mevcut olmasına rağmen 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına ilgili kayıtların yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 475'inci maddesinde söz konusu hesabın kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 476'ncı maddesinde ise; kiraya verilen duran varlıkların, kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği, kiraya verilen duran

varlıklardan kira süresi sona erenlerin ise kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç kaydedileceği belirtilerek de hesabın işleyişi tarif edilmiştir.

Belediyenin taşınmaz varlıklarına ilişkin yapılan incelemede; sene içerisinde kiraya verilen veya kira süresi biten taşınmazlarının bulunduğu; bununla birlikte 1 numaralı açılış fişi ile gelen kayıtlar haricinde bu taşınmazlara ilişkin işlemlerin 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında takibinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Yıl içerisinde kiraya verilen duran varlıklar ile kira süresi biten duran varlıklara ilişkin işlemlerin mevzuatta belirtildiği üzere 990 Hesabı ile 999 Hesabında güncel olarak takibinin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 26: Faal Olan İşyerlerine Ait Belediye Gelirleri Takibinin Yapılmaması

www.balioglu.net

Belediye sınırlarında faaliyet yürüten aktif işletmelerin bazılarından 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereği tahsil edilmesi gereken vergilerin tahakkukları ile ilgili gerekli işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu, *"Eğlence vergisi"* başlıklı 17'nci maddesinde bu Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin Eğlence Vergisine tabi olduğu, *"Çevre temizlik*" vergisi başlıklı 44'üncü maddesinde belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, *"İşyeri Açma İzni Harcı"* başlıklı 81'inci maddesinde belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının işyeri açma izni harcına tabi olduğu, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun *"Mevzu"* başlıklı 1'inci maddesinde Türkiye sınırları içinde bulunan binaların bina vergisine tabi olduğu belirtilmiştir.

Bitlis Belediyesi sınırları içerisindeki faal işyerlerinin belirlenmesi için Bitlis Vergi Dairesi ile yazışma yapılmıştır. Vergi Dairesinin verdiği cevapta belediye sınırları içindeki faal işletmelerin sayısı ve adresleri bildirilmiştir. Alınan liste Bitlis Belediyesinin ilgili birimine verilmiş ve belediye kayıtlarında olmayıp vergi dairesi kayıtlarında olan faal

işyerlerine yönelik yerinde çalışma yapılması istenmiştir. Listede yer alan 2763 adet işyerinin Belediyedeki kayıtlarla karşılaştırma işlemi sonuçlandırılmamıştır. Bu nedenle Belediye kayıtlarında olmayan tüm faal işyerlerine ilişkin tahakkuk kayıtlarının yapılması gerekir.

Vergi dairesinden alınan listeye istinaden Belediye kayıtlarında yer almayan işyeri çalışma ruhsat harcı, çevre temizlik vergisi, emlak vergisi, ilan reklam vergisi gibi belediye gelirlerinin takibinin sağlanması gerekir.

BULGU 27: İndirilecek KDV Hesabının Hatalı Kullanımı

Bitlis Belediyesince alınan ve bedeli ödenen alımlardan "191- İndirilecek KDV" hesabına kaydedilmemesi gerekenlerin bu hesaba kaydedilerek hatalı işlem yapıldığı görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 8/1-a maddesinde mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanların katma değer vergisi mükellefi olacağı, 1/3-g maddesi uyarınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetleri vergiye tabi tutulacağı, "Vergi İndirimi" başlıklı 29/1'inci maddesi gereğince bunların yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler sırasında hesaplanan katma değer vergisini indirebileceği belirtilmiştir. Söz konusu hükümler dikkate alındığında belediyelerin ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikte olmayan teslim ve hizmetleri vergiye tabi tutulmamalı ve indirilmemelidir. Yine indirim hakkını kullanırken Kanun'un 30/a maddesinin (b) fıkrası da dikkate alınmalıdır. Buna göre, vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisinin indirimi mümkün değildir. İndirim hakkını kullanırken Kanunun 33'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Bu Kanuna göre indirim hakkı tanınan işlemlerle indirim hakkı tanınmayan işlemlerin bir arada yapılması halinde, fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisinin ancak indirim hakkı tanınan işlemlere isabet eden kısmı indirim konusu yapılır."* hususunun da dikkate alınması gereklidir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, belediyenin ihtiyaçları için satın aldığı mal ve

www.balioglu.net

hizmetlere ilişkin ödediği KDV'nin, Kanunun 29, 30/a ve 33'üncü maddeleri uyarınca hesaplanan KDV'den indirilmesi söz konusu değildir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı anlatılmıştır. Yönetmeliğin 153'üncü maddesinde bu hesabın indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılacağı, 154'üncü maddesinde ise kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin borç tarafına kaydedileceği belirtilmiştir. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre yaptıkları ticari, sınaî, zirai ve mesleki nitelikte olmayan kamu hizmetleri dolayısıyla yapılan teslim ve hizmetlere ait yüklenilen katma değer vergisi indirim konusuna girmemektedir. Belediye su, otobüs vs. teslimlerinde olduğu gibi kamu hizmeti mahiyetindeki bazı teslimleri ticari kapsamda değerlendirerek bu amaçla yüklendiği KDV'yi indirim konusu yapabilecektir.

Belediyelerin görev alanı içindeki hizmetlerine yönelik yaptığı harcamaları ile ticari kapsamdaki harcamalarının birbirinden ayrılarak görev alanlarına giren harcamaları nedeniyle yüklenilen katma değer vergilerinin indirimin yapılmaması bunu bir maliyet unsuru olarak gider ya da ilgili varlık hesabının maliyetine eklemesi gerekir.

www.balioglu.net

BULGU 28: Taşınmazlara İlişkin Kayıtların Mevzuata Uygun Tutulmaması

Belediyenin taşınmaz varlıklarına ilişkin kayıtların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yapılmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları kapsayan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 5'nci maddesinde kayıt ve kontrol işlemlerinin ne şekilde yapılacağı; 6'ncı maddesinde taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar; 7'nci maddesinde kayıt şekline ilişkin hususlara yer verilmiştir.

Diğer taraftan aynı Yönetmeliğin Geçici 1'nci maddesinde,

"(1) Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden ve aşağıdaki şekilde

kayıtlara alınır:

a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/9/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.

b) Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 1/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.

(2) Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanır."

denilerek, Kurum taşınmazlarının envanterinin çıkarılması, tapu kayıtlarıyla Kurum envanterinin uyumlu hale getirilmesi, cins tashihlerinin yapılması, bu taşınmazlara ilişkin değerleme işlemleri ile muhasebe kayıtlarına sağlıklı olarak yansıtılması için son tarih olarak 31/12/2017 tarihi belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Taşınmazlara ilişkin olarak yapılan incelemede, ilgili Yönetmelik hükümlerinde işaret edilen 31/12/2017 tarihi üzerinden geçen süreye rağmen, tapuya kayıtlı taşınmazların envantere alınması, 5'nci maddede belirtilen değerleme çalışmalarının yapılması, cins tashihlerinin yapılmasına ilişkin işlemlerin tamamlanmadığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan; denetim yılı içerisinde talep edilen ve yönetmeliğin 7'nci maddesi gereği mali hizmetler birimince düzenlenmesi gereken taşınmaz icmal cetvelleri sunulamamış olup, yönetmelikte belirtilen formların da sağlıklı olarak tutulmadığı anlaşılmıştır.

Taşınmaz varlıklarının yönetimine ilişkin risk teşkil eden bu hususta, taşınmaz varlıklarına ilişkin yönetmelikte belirtilen envanter işlemlerinin gerçekleştirilmesi, tapu kayıtlarıyla idare kayıtlarının uyumunun sağlanması, cins tashihi işlemlerinin bitirilmesi gerekmektedir.

BULGU 29: Belediye İtfaiye Yönetmeliği'ne Göre Bulundurulması Gereken Araçların Temin Edilmemiş Olması

Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nde belirtilen asgari araç sayısının Bitlis Belediyesinin İtfaiye teşkilatında bulunmadığı görülmüştür.

Belediye İtfaiye Yönetmeliğinin *"Araç*" başlıklı 42'nci maddesinin birinci fıkrasında itfaiye teşkilatının asgari araç sayısının ilgili TSE veya EN standartlarına uygun olarak nüfus kriteri esas alınarak belirleneceği, aynı maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde nüfusu 50.000-100.000 olan yerlerde en az 1 adet acil kurtarma aracı, 1 adet ambulans, 4 adet itfaiye söndürme aracı, 1 adet merdivenli araç, 1 adet çift kabinli pikap, 1 adet hizmet aracı olacağı, ikinci fıkrasında itfaiye araçlarının cins ve nitelik yönünden, teknolojik gelişmelere uygun olarak geliştirileceği ve yenileneceği belirtilmiştir.

Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik'in *"Ödenek*" başlıklı 133'üncü maddesinde, "*Kamuya ve özel sektöre ait yapı, bina, tesis ve işletmelerde; Bu Yönetmelikte belirtilen sistem ve tesisatın yapımı ile araç-gereç ve malzemenin temini, bakım ve onarımı için ödenek ayrılır. Binaların yangından korunması için yıllık bütçelere konulan ödenek başka bir amaç için kullanılamaz."* denilmiş, aynı Yönetmeliğin *"Kamuya ait yapı, bina, tesis ve işletmelerde ödenek"* başlıklı 134'üncü maddesinde ise yangınla mücadele için gereken giderlerin belediyeler için kendi bütçelerine konulan ödeneklerle karşılanacağı düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Belediye İtfaiye Yönetmeliği ile Binaların Yangından Korunması Yönetmeliği'nin incelenmesinde, Belediyelerin nüfus ölçütüne göre asgari araç sayısını itfaiye teşkilatında bulundurması gerekeceği ve bu araç ve gereçlerin temini bakım ve onarımı için gerekli ödeneğin ayrılması ve bu işler için ayrılan ödeneğin ise başka bir amaç için kullanılamayacağı anlaşılmaktadır. Bitlis Belediyesinin 2019 yılı nüfusu 52.650 olduğundan İtfaiye Yönetmeliği'nin 42'nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen araçlar belediye bünyesinde bulundurulmalıdır. Belediye İtfaiye Yönetmeliği'ne göre olması gereken araçlardan 1 adet itfaiye acil kurtarma aracı, 1 adet ambulans, 4 adet söndürme aracı ve 1 adet çift kabinli pikapın olmadığı anlaşılmıştır.

İdare cevabında, 1 adet çift kabinli hizmet aracı, 1 adet 4x4 hizmet aracı, 2 adet 28 metre merdivenli itfaiye söndürme aracı, 1 adet 24 metre merdivenli itfaiye söndürme aracı, 2 adet itfaiye söndürme aracı (13 ton su kapasiteli arazöz) olduğu ifade edilmiş ve çift kabinli acil arama ve söndürme aracının da ihale aşamasında olduğu belirtilmiştir. İtfaiye Müdürü imzalı alınan belgede hizmet aracı ve 2 adet 13 ton kapasiteli su tankeri arazöz ile 3 adet merdivenli ve söndürme aracının olduğu, söndürme aracı, itfaiye acil kurtarma aracı ile ambulans ve çift kabinli pikapın olmadığı belirtilmiştir. İdare cevabı ile itfaiye müdürünün verdiği bilgiler arasında çelişki bulunmaktadır. Ancak her halükarda Yönetmelikte istenen

araçların tamam olmadığı anlaşılmaktadır.

Belediye İtfaiye Yönetmeliği'ne göre bulundurulması gereken asgari araçların bulundurulması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 30: Belediye Sınırları İçinde Çalışan Halk Otobüslerinin Arkasına Yapıştırılan İlanlarla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkukunun Yapılmaması

Bitlis Belediyesi tarafından 2012 yılında ihale suretiyle 10 yıllığına ihale edilen 50 halk otobüsünün arkasında yer alan ilanlarla ilgili ilan ve reklam vergisi tahakkuk/tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu, 13'üncü maddesinde İlan ve Reklam Vergisinin mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu, 15'inci maddenin ikinci sırasında motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilân ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak en az 8 ve en çok 40TL olmak üzere belirlenen tutarda vergi alınacağı ve ilan ve reklamların süresinin 6 aydan az olursa vergi miktarının yarısının alınacağı, 6 ayı geçen sürelerin 1 yıl sayılacağı, 16'ncı maddesinde vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine tarh ve tahakkuk ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

2464 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde vergiye tabi ilan ve reklamlarda, beyan edilecek süre ve tarife belirlenmiş ve Kanun'un 98'inci maddesinde de, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı ile 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. İlan ve reklam vergisi beyannamesinin süresinde verilmemesinin Vergi Usul Kanunu'nun 352/1 inci maddesi uyarınca birinci derece usulsüzlük cezası fiilini oluşturduğu, aynı Kanun'un 336'ncı maddesinin birinci fıkrasında da cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırının kesileceği belirtilmiştir. İlan ve reklam vergisi beyannamelerinin süreler geçtikten sonra verilmesi halinde kesilecek birinci derece usulsüzlük cezası ile vergi ziyaı cezasının

www.balioglu.net

karşılaştırılarak miktar itibarıyla fazla olan cezanın kesilmesi gerekmektedir.

Bitlis Belediyesinde Ekim 2019'da yapılan incelemede halk otobüslerinin arkasında olan reklamlardan ilan reklam vergisinin alınmadığı görülmüş, kaç adet otobüsün arkasında ilan ve reklamın yer aldığı sorulması üzerine 24 cevabının geldiği, tekrar tespit istenilmesi üzerine 27 olduğu, fiili tespitin yaptırılması üzerine 41 adet otobüs ve 1 minibüsün arkasında reklamın olduğu, Kooperatif ile reklamcı arasında 01.06.2019 tarihinden geçerli 1 yıl süreli reklam anlaşması yapıldığı, buna ilişkin 2.592,00TL tutarında ana para ve 238,71 tutarında gecikme zammı toplamı 2.830,71TL'nin 11.10.2019 gün ve 271415 numaralı tahsilat makbuzu ile yatırıldığı tespit edilmiştir. Hesaplamada 27 adet otobüs reklam alanının dikkate alınarak 27x3,60m^2=86m^2x30,00TL=2.592,00TL olarak hesaplandığı, ancak 41-27=14 adet otobüs reklam alanı ile ilgili ilan ve reklam vergisi alınmadığı, 2017 yılı için Kooperatif ile reklamcı arasında 15.05.2017 tarihinden geçerli 1 yıl süreli reklam anlaşması yapıldığı, buna ilişkin 1.360,00TL tahsilat yapıldığı, ancak bu rakamın nasıl bulunduğuna ilişkin kaydın olmadığı, 1.360,00TL tutarında ilan reklam vergisinin 02.08.2017 gün ve 161096 numaralı tahsilat makbuzu ile yatırıldığı görülmüştür. 2018 yılında ise ilan ve reklam olmasına karşın ilan reklam vergisi tahsilatı bulunmamaktadır.

www.balioglu.net

Bitlis Belediyesi 50 otobüsün 10 yıl süre ile çalışma hakkını ihale etmiştir. 20.02.2012 günü imzalanan sözleşmeye göre işin süresi 17.02.2012 tarihinden itibaren 10 yıllıktır. Bitlis Belediyesine Ait Hat Güzergahlarının Kiraya Verilmesine İlişkin Teknik Şartname'nin 14-Araçlarla İlgili Hususlar başlıklı bölümünün 12'nci sırasında, *"Araçların içinde ve dışında Belediyenin onayı olmadan hiçbir ilan, reklam, duyuru, resim, poster ve süsleme bulunmayacaktır."* denilmektedir.

İlan ve reklam vergisi ile ilgili bildirim/beyanname süresinde yapılmadığı halde 2019 yılı için gecikme zammı alınmış, ancak vergi ziyaı cezası uygulanmamıştır. 2018 yılında da otobüslerin arkasında olan ilan ve reklamlarla ilgili ilan reklam vergisi alınması ile vergi ziyaı cezası uygulanmalıdır. İdarenin gerekli denetimi yapmadığı anlaşılmaktadır.

Motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilân ve reklamlardan sadece toplu ulaşım araçlarında olan değil gerek özel gerekse ticari araçların dışında da bulunan ilan ve reklamlardan ilan ve reklam vergisi alınmalıdır.

Kamu İdaresi cevabında yapılan işlem anlatılmış olmakla birlikte, 15.05.2017 tarihinden geçerli 1 yıl süreli reklam anlaşmasına ilişkin yapılan 1.360,00TL tahsilat tutarının

nasıl bulunduğuna ilişkin her hangi bir açıklama yapılmamıştır.

Motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilân ve reklamlardan ilan ve reklam vergisi alınması, 2017 yılında yapılan 1.360,00TL tahsilat tutarının hesap şeklinin belirtilmesi, 2019 ve 2018 yılı ilan ve reklam vergisinin alınması ile ilgili gerekli işlemin yapılarak süresinde beyanname ile bildirilmeyenlerle ilgili olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil usulü Hakkında Kanun hükümlerin uygulanması ve görevini yapmayan kamu görevlileri ile ilgili gerekli sürecin işletilmesi gerekir.

BULGU 31: Binalara Asılan İlanlarla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku Yapılmaması

Belediye sınırları içinde binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan ilan ve reklamlarla ilgili gerekli işlemin yapılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu, 13'üncü maddesinde İlan ve Reklam Vergisinin mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu, 15'inci maddenin üçüncü sırasında cadde, sokak ve yaya kaldırımları üzerine gerilen, binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak en az 2 ve en çok 10 TL olmak üzere belirlenen tutarda vergi alınacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, gerçek veya tüzel kişilerce Belediye sınırları içinde binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan ilan ve reklamlar İlan ve Reklam Vergisine tabi olmaktadır. Binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan ilan ve reklamlarla ilgili her hangi bir işlem yapılmamaktadır.

2464 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde vergiye tabi ilan ve reklamlarda, beyan edilecek süre ve tarife belirlenmiş ve Kanun'un 98'inci maddesinde de, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı ile 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. İlan ve reklam vergisi beyannamesinin süresinde verilmemesinin Vergi Usul Kanunu'nun 352/1 inci maddesi uyarınca birinci derece usulsüzlük cezası fiilini oluşturduğu, aynı Kanun'un 336'ncı maddesinin birinci fıkrasında da cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en

ağırının kesileceği belirtilmiştir. İlan ve reklam vergisi beyannamelerinin süreler geçtikten sonra verilmesi halinde kesilecek birinci derece usulsüzlük cezası ile vergi ziyaı cezasının karşılaştırılarak miktar itibarıyla fazla olan cezanın kesilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak ilan ve reklam vergisi alınması ile ilgili gerekli işlemin ve 213 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinin uygulanması gerekir.

BULGU 32: Birim Fiyat Teklif Almak Suretiyle İhale edilen Yapım İşlerinde Ön Proje Üzerinden İhaleye Çıkılması

Birim fiyat esaslı olarak ihale edilen yapım işlerinde kesin proje olmadan ön proje üzerinden ihaleye çıkıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin c fıkrasında, *"Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur. Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir...* " denilmektedir.

Asıl olanın uygulama projesi ile ihaleye çıkılması gerektiği belirtilmekle birlikte, maddede belirtilen durumların varlığı halinde ise ön veya kesin proje ile ihaleye çıkılabileceği görülmektedir. Her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütlerinin gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde

www.balioglu.net

kesin proje üzerinden birim fiyat teklif alma usulü ile ihaleye çıkılması mümkündür.

Belediyenin birim fiyat teklif alma usulüyle ihale ettiği 15 adet yapım işinin iki tanesi hariç diğerleri ön proje üzerinden ihale edilmiştir. Birim fiyat teklif alma usulü ile ihale edilen bu ve benzeri işlerin kesin proje üzerinden ihale edilmesi 4734 sayılı Kanun'un 62'nci madde hükmünün gereğidir. Ayrıca birim fiyat üzerinden ihale edilen yapım işlerinde düzenlenmesi zorunlu olan "Teklif Türünün Belirlenmesine İlişkin Form"un işlerin dosyasında olmadığı görülmüştür.

Birim fiyat teklif alma usulüyle ihale edilen her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan işlerin kesin proje üzerinden ihale edilmesi gerekir.

BULGU 33: Eğlence Vergisine Tabi Olan İşyerleri ile İlgili Olarak Eğlence Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatı Yapılmaması

www.balioglu.net

Bitlis Belediyesi sınırları içinde faaliyet gösteren bilardo ve playstation salonlarından eğlence vergisi alınmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde, Bu Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 18'inci maddesinde eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerin verginin mükellefi olduğu, 19'uncu maddesinde bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kıraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerlerden vergi alınmayacağı, 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktar olduğu, 21'inci maddesinde biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında vergi alınacağı, 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerindeki her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili Belediyeye yatırılacağı belirtilmiştir.

Bitlis Belediyesi sınırları içinde 307 272 065 45 sicil numaralı kişi 19.12.2016, 151 247 224 86 sicil numaralı kişi 12.02.2018 ve 207 165 409 04 sicil numaralı kişi 31.08.2018

tarihli iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alarak playstation salonu, 124 368 120 96 sicil numaralı kişi 27.11.2018 tarihli iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alarak bilardo salonu açmışlardır. Bu iş yerlerinin açıldıkları tarihten bu güne kadar olan süreçte eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilat yapıldığına dair kayıt bulunmamaktadır. 2464 sayılı Kanun'un eğlence vergisine ilişkin istisna ve muaflıkları düzenleyen 19'uncu maddesinde playstation ve bilardo salonu ile ilgili herhangi bir istisna ve muafiyet hükmüne yer verilmediğinden dolayı eğlence vergisi alınmalıdır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesine göre, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak ile gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek Belediye Başkanının görev ve yetkisindedir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Malî hizmetler birimi" başlıklı 60'ncı maddesinin (e) fıkrasında, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek ve (k) fıkrasında ise malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak ve danışmanlık yapmanın malî hizmetler birimi tarafından yürütüleceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

2464 sayılı Kanun'un 98'inci maddesinde, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı ile 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Eğlence vergisi beyannamesinin süresinde verilmemesinin Vergi Usul Kanunu'nun 352/1 inci maddesi uyarınca birinci derece usulsüzlük cezası fiilini oluşturduğu, aynı Kanun'un 336'ncı maddesinin birinci fıkrasında da cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırının kesileceği belirtilmiştir. Eğlence vergisi beyannamelerinin süreler geçtikten sonra verilmesi halinde kesilecek birinci derece usulsüzlük cezası ile vergi ziyaı cezasının karşılaştırılarak miktar itibarıyla fazla olan cezanın kesilmesi gerekmektedir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde, belediyelere ait vergi, resim, harç, mahkeme masrafı, vergi cezası, para cezası, gecikme zammı ve gecikme faizi gibi alacakların bu Kanuna tabi olduğu, 37'nci maddesinde, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, 54'üncü maddesinde ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağının tahsil dairesince cebren tahsil olunacağı, 55'inci maddesinde amme alacağını vadesinde ödemeyenlere yedi içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunun bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı, 62'nci maddesinde borçlunun, mal

bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarın tahsil dairesince haczolunacağı belirtilmiştir.

Eğlence vergisi tahakkuku yapılmayan işletmeler ile ilgili olarak ruhsat alınan tarihten itibaren belirlenen tarifeye göre eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilat ile ilgili sürecin işletilmesi ve süresinde beyanname vermeyenlerle ilgili 213 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinin uygulanması gerekir.

BULGU 34: El İlanlarıyla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku Yapılmaması

Belediye sınırları içinde el ile dağıtılan reklamlarla ilgili gerekli işlemin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu, 13'üncü maddesinde İlan ve Reklam Vergisinin mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu, 15'inci maddenin beşinci sırasında ilân ve reklam amacıyla dağıtılan broşür, katalog, duvar ve cep takvimleri, biblolar veya benzerlerinin her biri için en az 0,01 ve en çok 0,25TL olmak üzere belirlenen tutarda vergi alınacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, gerçek veya tüzel kişilerce Belediye sınırları içinde el ile dağıtılan ilan ve reklamlar İlan ve Reklam Vergisine tabi olmaktadır. Dağıtımı yapılan el ilanlarına ilişkin verginin matrahına ulaşmak için, ilanı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerden âdeti de içerecek şekilde beyan alınmalıdır.

2464 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde vergiye tabi ilan ve reklamlarda, beyan edilecek süre ve tarife belirlenmiş ve Kanun'un 98'inci maddesinde de, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı ile 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. İlan ve reklam vergisi beyannamesinin süresinde verilmemesinin Vergi Usul Kanunu'nun 352/1 inci maddesi uyarınca birinci derece usulsüzlük cezası fiilini oluşturduğu, aynı Kanun'un 336'ncı maddesinin birinci fıkrasında da cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırının kesileceği belirtilmiştir. İlan ve reklam vergisi beyannamelerinin süreler geçtikten sonra verilmesi halinde kesilecek birinci derece usulsüzlük cezası ile vergi ziyaı cezasının karşılaştırılarak miktar itibarıyla fazla olan cezanın kesilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

2464 sayılı Kanuna göre el ile dağıtılan ilan ve reklamlarla ilgili gerekli tespitler yapılarak bastırılıp dağıtılan miktara göre ilan ve reklam vergisinin alınması ile ilgili gerekli işlemin ve 213 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinin uygulanması gerekir.

BULGU 35: Tanıtıcı Levhalarda Yer Alan İlan ve Reklamlarla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk/Tahsilatının Yapılmaması

Belediyenin kiraya verdiği levhalara asılan (billboard) ilan ve reklamlardan ilân ve reklam vergisinin alınmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu, 13'üncü maddesinde İlan ve Reklam Vergisinin mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu, 15'inci maddenin dördüncü sırasında ışıklı veya projeksiyonlu ilân ve reklamlardan her metrekare için yıllık olarak: en az 30 ve en çok 150 TL olmak üzere belirlenen tutarda vergi alınacağı, 15'inci maddenin altıncı sırasında mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak çeşitli afişler ve benzerlerinin beherinin metrekaresinden en az 0,02 ve en çok 0,50 TL olmak üzere belirlenen tutarda vergi alınacağı, 16'ncı maddesinde vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine tarh ve tahakkuk ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Bitlis Belediyesince muhtelif adreslerde bulunan 54 adet ilan ve reklamların asıldığı ilan tahtalarının (billboardlar) kullanım hakkı 26.07.2012 tarihinde 10 yıllığına bir firmaya ihale edilmiş ve 14.08.2012 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. 54 adet billboardların toplam alanı 378m^2'dir. İhale edilen iş billboardların 10 yıllığına kiralanmasıdır. Sözleşmenin 4'üncü maddesinin (a) fıkrasında, *"Yüklenici ilan reklam vergisi 5393 sayılı Belediyeler Kanunu'nun, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, reklam Tabela Yönetmeliği ile diğer sair mevzuata hükümlerine bağlı kalacakt*ır." denilmiştir. Aynı hüküm Bilboardların (İlan Tahtasının) Kiraya Verilmesine İlişkin Teknik Şartname'nin 4'üncü maddesinin (a) fıkrasında da yer almıştır.

2464 sayılı Kanun'un 16' ncı maddesinde vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce

www.balioglu.net

mükellefler tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine tarh ve tahakkuk ettirileceği, beyannamelerin vergi tarifesinin 1, 2, 3, 4, 5 ve 6' ncı bentlerinde yazılı ilan ve reklamlarda bunların yayınlandığı, dağıtıldığı veya teşhir edildiği mahallin belediyesine verileceği, ilan ve reklam vergisinin beyanname verme süresi içinde ödeneceği, ancak belediye meclislerinin vergi tarifesinin 1, 2 ve 4' üncü bentlerinde yazılı yıllık ilan ve reklamlara ait vergileri, yılı içinde, iki eşit taksitte almaya yetkili oldukları, ilan ve reklam vergisinin ödendiğinin belgelendirilmesi yönünde ilgili belediyelerin gerekli usulleri ihdas edebileceği hükme bağlanmıştır. Aynı Kanun'un 98'inci maddesinde de, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

213 sayılı Kanun'un 352'nci maddesinde, vergi ve harç beyannamelerinin süresinde verilmemiş olması durumunda birinci derece usulsüzlük cezasının kesileceği, 341'inci maddesinde, vergi ziyaının, mükellefin veya sorumlunun vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi yüzünden verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesi veya eksik tahakkuk ettirilmesini ifade ettiği, 344'üncü maddesinde 341'inci maddede yazılı hallerde vergi ziyaına sebebiyet verildiği takdirde, mükellef veya sorumlu hakkında ziyaa uğratılan verginin bir katı tutarında vergi ziyaı cezası kesileceği, 336'ncı maddesinin birinci fıkrasında ise cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırının kesileceği hüküm altına alınmıştır.

İlan ve reklam vergisi beyannamesinin süresinde verilmemesi Vergi Usul Kanunu'nun 352/1 inci maddesi uyarınca birinci derece usulsüzlük cezası fiilini oluşturmaktadır. Aynı Kanun'un 336'ncı maddesinin birinci fıkrasında da cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırının kesilmesi öngörülmüştür. İlan ve reklam işinin mükellefler tarafından yapılması halinde ilan veya reklamın yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işini mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ise ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine tarh ve tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir. Öte yandan, süreklilik arz eden ilan ve reklamlar için ayrıca yeniden beyanname verilmeksizin (değişiklik

www.balioglu.net

beyanları hariç) ilan ve reklam vergisi beyannamesinin her yılın Ocak ayı itibarıyla tarh ve tahakkuk ettirilmesi ve bu süre içerisinde de ödenmesi gerekmektedir. Bu itibarla, ilan ve reklam vergisi beyannamelerinin yukarıda yer verilen süreler geçtikten sonra verilmesi halinde kesilecek birinci derece usulsüzlük cezası ile vergi ziyaı cezasının karşılaştırılarak miktar itibarıyla fazla olan cezanın kesilmesi gerekmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Malî hizmetler birimi" başlıklı 60'ncı maddesinin (e) fıkrasında, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek ve (k) fıkrasında ise malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak ve danışmanlık yapmanın malî hizmetler birimi tarafından yürütüleceği belirtilmiştir.

Bilboardlarda yer alan ilanların ilan ve reklam vergisi ihale edildiği tarihten bu güne kadar alınmamıştır. Bu işte görevli ve yetkili olanlar görevlerinin gereğini yapmayarak gelir kaybına neden olmuşlardır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi tarafından, firmadan kiralama ücreti alındığı, ilan reklam vergisinin alınması için yıllık olarak süreklilik arz etmesi gerektiği, ilan tahtalarının bir kısmına yılı içinde hiç ilan asılmadığı veya birkaçına asıldığı ve toplamda en fazla ilan tahtasına asılan ilanların kış şartları da dahil edildiğinde üç, dört ayı geçmediği, tarifelerin hiç birinde anılan ilan tahtalarına yönelik bir tarife bulunmadığı ifade edilmiştir.

İdare tarafından tarife bulunmadığı belirtilmiş ise de, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 15'inci maddenin dördüncü sırasında ışıklı veya projeksiyonlu ilân ve reklamlardan her metrekare için yıllık olarak: en az 30 TL ve en çok 150 TL olmak üzere belirlenen tutarda, altıncı sırasında mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak çeşitli afişler ve benzerlerinin beherinin metrekaresinden en az 0,02 TL ve en çok 0,50 TL olmak üzere belirlenen tutarda vergi alınacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla ilan ve reklamların asıldığı bilbordların özelliğine göre dört veya altıncı sırasına göre vergi tahakkuk ettirilmelidir. Yine 15'inci maddede vergi tarifesinin uygulanmasında uyulacak esaslar belirlendiği için buna göre işlem yapılmalıdır. Gelir İdaresi Başkanlığının 2015 yılındaki bir özelgesinde, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 15'inci maddenin dördüncü ve altıncı sırasında bahsedilerek buna göre, açık hava reklam araçlarından olan ve üstten aydınlatması bulunan billboardlarda yer alan ilan ve reklamlar ışıklı veya projeksiyonlu ilan ve reklamlardan sayılacağından, anılan Kanunun 15'inci maddesinin birinci fıkrasının dört numaralı bendine göre

vergilendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bilboardlarda yapılan ilanlarla ilgili ihale edildiği tarihten bu güne kadar alınmayan ilan ve reklam vergisinin alınması ile süresinde beyanda bulunmayanlarla ilgili Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanması ve görevini yapmayan kamu görevlileri ile ilgili gerekli sürecin işletilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 36: Tanıtıcı Levha, Yazı ve Resim Gibi İlan ve Reklamlarla İlgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkukunun Gerektiği Şekilde Yapılmaması

Belediye sınırları içinde Dükkân, ticarî ve sınaî müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli yerlere asılan ve takılan her çeşit levha, yazı ve resim gibi sabit ilân ve reklamlarla ilgili gerekli işlemin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu, 13'üncü maddesinde İlan ve Reklam Vergisinin mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu, 14'üncü maddesinin beşinci fıkrasında gerçek veya tüzel kişilere ait işyerlerinin içine veya dışına asılan iş sahibinin kimliği ile işin mahiyetini gösteren ve alanı 1/2 metrekareyi aşmayan ışıksız levhaların istisna olduğu, alanı 1/2 metrekareyi aşan levhaların aşan kısım üzerinden vergiye tabi olduğu, 15'inci maddenin birinci sırasında dükkân, ticarî ve sınaî müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli yerlere asılan ve takılan her çeşit levha, yazı ve resim gibi tüm sabit ilân ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak en az 20 ve en çok 100 TL olmak üzere belirlenen tutarda vergi alınacağı, metrekare üzerinden yapılan hesaplamalarda, yarım metrekareye kadar olan kesirlerin yarım metrekareye, yarım metrekareyi aşanların ise tam metrekareye tamamlanacağı, herhangi bir yüzeye yazılmak, takılmak veya çizilmek suretiyle yapılan ilan ve reklamlarda yazı ve resimlerin kapladığı alanın yüzölçümünün esas alınacağı, ilan ve reklamların süresinin 6 aydan az olursa vergi miktarının yarısının alınacağı, 6 ayı geçen sürelerin 1 yıl sayılacağı, 16'ncı maddesinde vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine tarh ve tahakkuk ettirileceği

www.balioglu.net

hüküm altına alınmıştır.

2464 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesinde vergiye tabi ilan ve reklamlarda, beyan edilecek süre ve tarife belirlenmiş ve Kanun'un 98'inci maddesinde de, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı ile 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. İlan ve reklam vergisi beyannamesinin süresinde verilmemesinin Vergi Usul Kanunu'nun 352/1 inci maddesi uyarınca birinci derece usulsüzlük cezası fiilini oluşturduğu, aynı Kanun'un 336'ncı maddesinin birinci fıkrasında da cezayı istilzam eden tek bir fiil ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece miktar itibarıyla en ağırının kesileceği belirtilmiştir. İlan ve reklam vergisi beyannamelerinin süreler geçtikten sonra verilmesi halinde kesilecek birinci derece usulsüzlük cezası ile vergi ziyaı cezasının karşılaştırılarak miktar itibarıyla fazla olan cezanın kesilmesi gerekmektedir.

Bitlis Belediyesince ilan ve reklam vergisi ile ilgili tespitler 2017 yılında yapılmıştır. Bu tespit yapılırken fotoğraf çekilmiştir. Örnek olarak alınan bazı beyanname/bildirimlerin incelenmesinde, mükellefin tabela boyutu reklam eni 3,00 metre, boyu 1,00 metre olarak yer almış iken Ekim 2019 yılında yapılan tespitte reklam eni 3,20 metre ve boyu 2,00 metre olarak, mükellefin tabela boyutu reklam eni 4,00 metre ve boyu 1,00 metre olarak yer almış iken Ekim 2019 yılında yapılan tespitte boyutu reklam eni 5,60 metre ve boyu 1,00 metre olarak, mükellefin tabela boyutu reklam eni 3,00 metre ve boyu 1,00 metre olarak yer almış iken Ekim 2019 yılında yapılan tespitte iş yerinin kapatıldığı, mükellefin tabela boyutu reklam eni 3,00 metre ve boyu 1,00 metre olarak yer almış iken Ekim 2019 yılında yapılan tespitte boyutu reklam eni 4,30 metre ve boyu 0,80 metre olarak, mükellefin tabela boyutu reklam eni 5,00 metre ve boyu 1,00 metre olarak yer almış iken Ekim 2019 yılında yapılan tespitte boyutu reklam eni 7,00 metre ve boyu 1,00 metre olarak, mükellefin tabela boyutu reklam eni 23,00 metre ve boyu 1,00 metre olarak yer almış iken Ekim 2019 yılında yapılan tespitte 4 adet tabelanın alanı 49,2m^2 olarak, mükellefin 2 adet tabela alanı olarak 8m^2 yer almış iken Ekim 2019 yılında yapılan tespitte 2 adet tabelanın alanı 10,6m^2 olarak, 1 adet tabela alanı olarak 7m^2 yer almış iken Ocak 2020 yılında yapılan tespitte 25,81m^2 olarak, mükellefin 1 adet tabela alanı olarak 5m^2yer almış iken Ekim 2019 yılında yapılan tespitte tabela ile birlikte camlarda olan reklamın alanı 25,00m^2 olarak, ayrıca dört adet işyerinin reklamı olmasına rağmen beyanname ile bildirilmediği görülmüştür.

Dükkanların ilan ve reklam vergisine tabi alanı hesaplanırken tabela alanlarının

www.balioglu.net

dikkate alındığı, dükkanın camında tanıtıcı olarak yer alan yazı ve resim gibi alanların hesaplamaya dahil edilmediği görülmüştür.

Dükkan ve ticari alanlarda bulunan tanıtıcı reklama ait levha, yazı ve resimlerin hesaplanan alana dahil edilmesi, gerekli kontrollerin belli aralıklarla yapılarak ilan yapılan alanla ilgili gerekli tespitlerin yapılması, süresinde beyanda bulunmayanlarla ilgili gerekli işlemin ve 213 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinin uygulanması gerekir.

BULGU 37: İhale Edilen Halk Otobüsleri ile İlgili Sözleşme ve Şartnameye Aykırı Davranılması

Bitlis Belediyesi tarafından 2012 yılında 10 yıllığına ihale edilen 50 halk otobüsü ile ilgili işin sözleşme ve şartnamesinde yer alan hükümlerine aykırı davranıldığı görülmüştür.

Bitlis Belediyesi şartnamede tanımlanan hat ve güzergahlar kullanılarak 7 güzergahta 50 otobüsün 10 yıl süre ile çalışma hakkını ihale etmiştir. 20.02.2012 günü imzalanan sözleşmeye göre işin süresi 17.02.2012 tarihinden itibaren 10 yıllıktır.

www.balioglu.net

Bitlis Belediyesine Ait Hat Güzergahlarının Kiraya Verilmesine İlişkin Teknik Şartnamede,

"8- GÜZERGAHLAR

1- Kalkış – Arap Köprüsü – Eski Sanayi – Çarşı Merkezi - Yıldız Petrol – Çam Sitesi – Devlet Hastanesi – Toki 1.2.3. etap - Rahva 3 Yol (Son Durak) için 17 (0n Yedi) otobüs

(Dönüş 2. güzergah üzerinden 0lacak.)

2- Kalkış – Arap Köprüsü – Eski Sanayi – Çarşı Merkezi – Hükümet Binası – Atatürk Mahallesi – Çam Sitesi – Devlet Hastanesi – Toki 1.2.3. etap - Rahva 3 Yol (Son Durak) için 17 (0n Yedi) otobüs

3- Kalkış – Arap Köprüsü – Eski Sanayi – Çarşı Merkezi – Hükümet Binası – Atatürk Mahallesi – Çam Sitesi – Cezaevi ve Bitişiğindeki Afetevler – Toki 1.2.3. etap - Rahva 3 Yol (Son Durak) için 4 (Dört) otobüs

4- Kalkış - Arap Köprüsü - Çarşı Merkezi - Halk Eğitim Merkezi - Kurubulak Semti - 8 Ağustos Mahallesi – Özdemirler (Son Durak) için 4 (Dört) otobüs

5- 8 Ağustos Mahallesi – Kurubulak Semti – Halk Eğitim Merkezi – Kazımpaşa

İlköğretim okulu – Yıldız Petrol – Çam Sitesi – Devlet Hastanesi – Toki 1.2.3. etap – Rahva Üç Yol (Son Durak) için 4 (Dört) otobüs

6- Kalkış – Arap Köprüsü – Çarşı Merkezi – Hükümet Binası - Yükseliş Mahallesi (Son Durak) için 2 (İki) otobüs

7- Yükseliş Mahallesi – Atatürk Mahallesi – Çam Sitesi – Devlet Hastanesi – Toki 1.2.3. etap - Rahva 3 Yol (Son Durak) için 2 (iki) otobüs

a) 3 nolu güzergâhta çalışan otobüsler her yarım saat başı kalkış yapacaktır. İdarenin ve vatandaşın talebi üzerine bu periyod kısaltılabilir veya uzatabilir.

b) Dönüşlerde kalkış güzergahı gibi aynı güzergah takip edilecektir.

*Yukarıda belirlenen tüm güzergahların değişim yetkisi **Belediye Encümenine** ait olup, yüklenici idarenin haberi olmadan güzergahlar ve çalışma şekli üzerinde hiçbir şekilde değişiklik yapamaz. İdare gerek gördüğü taktirde hatlar üzerinde değişiklik yapmaya ve bu değişikliği yükleniciye bildirmeye yetkilidir. Yüklenici de alınan kararlara uymak zorundadır.*

14- ARAÇLARLA İLGİLİ HUSUSLAR

3- Otobüslerin tavanında yolcular için tutunma boruları olacaktır. Araçlar otobüs cinsi olacak ve koltuk adedi en az 19 en fazla 26 kişi olacak, şekilde tektip olacaktır. Otobüslerde standartların belirlediği şekilde ayakta yolcu sayısı olacaktır. İdarenin onayına göre Koltuk Sayısı19'dan 26 ya kadar artırılabilir. Yolcuların rahat ve geniş hacimde yolculuk etmeleri esas alınacaktır.

5- Otobüslerin kapılarında durak yerleri dışında içeriden veya dışarıdan açılmayan ve sürücü tarafından idare edilen bir kilit düzeni bulunması zorunludur. Kapılar elektropnomatik kumandalı olacaktır.

Ayrıca eşikler yolcuların (yaşlılar, çocuklar, bayanlar,engelliler) rahatça inip binebileceği şekilde düzenlenecektir."

düzenlemeleri yer almaktadır. Sözleşmenin 8'inci maddesinde yapılan düzenlemenin aynısı sözleşmenin 9'uncu maddesinde de bulunmaktadır.

Yapılan incelemede 50 otobüsten 6 tanesinin minibüs olduğu, 1 tane otobüsün sözleşmenin imzalandığı 2012 yılından itibaren plaka tahsis edilmesine rağmen bu plakanın

www.balioglu.net

her hangi bir araca takılmadığı, yani bu plaka ile ihalenin başladığı tarihten beri trafikte çalışan araç bulunmadığı, 1 tane otobüsün ise ihale yapıldığı tarihten 23.10.2017 tarihine kadar hatta çalıştığı, 23.10.2017 gün ve 78949899-304.99-3407 sayılı Başkan yardımcısı onayı ile 1 yıllığına plakanın askıya alındığı, sürenin bitiminde uzatma talebi olmamasına karşın halen trafikte bulunmadığı anlaşılmıştır. Yüklenicinin askıya alınma dilekçesi bulunmamakla birlikte sözlü olarak aracın arızalı olduğu ve değiştireceği için plakanın askıya alınmasını istediği ifade edilmiştir. 6 adet minibüse izin verilmesinin çalışılan hatlarda özellikle kışın otobüsün dönememesi nedeniyle olduğu ifade edilmiştir. Bununla ilgili herhangi bir Encümen kararı bulunmamaktadır. Bu durumun fiili olarak yapıldığı anlaşılmıştır. 6 minibüsün koltuk sayısı 16'dır. Otobüslerin koltuk sayısı ise 26'dır. Minibüslerin koltuk sayısı şartnameye uygun olmadığı gibi şartnamede istenen "*Ayrıca eşikler yolcuların (yaşlılar, çocuklar, bayanlar, engelliler) rahatça inip binebileceği şekilde düzenlenecektir."* şartı da sağlanmamıştır.

Yüklenicinin bir otobüsü ihale tarihinden itibaren hiç çalıştırmaması nedeniyle yapmak zorunda olduğu otobüsün satın alma gideri, şoför ve akaryakıt ile sigorta vb. tüm giderleri yapmadığı, aynı şekilde 23.10.2017 tarihinden itibaren hatta çalışmayan diğer otobüsle ilgili de hiçbir işlem yapılmadığı anlaşılmaktadır. Yapılan bu uygulama sözleşme ve şartnameye aykırıdır. Görevlilerce şartnameye aykırı uygulamayla ilgili gerekli denetimler yapılmayarak yüklenicinin avantaj sağlamasına neden olunmuştur.

www.balioglu.net

Belediye Encümeninin yazılı izni olmaksızın 6 otobüsün şartnameye aykırı olarak minibüse çevrilmesine karşın özellikle yaşlı ve engellilerin rahat bir şekilde inip binebilmesi şekilde düzenlemenin sağlanması, bir otobüsün ihalenin başladığı tarihten itibaren hiç çalışmaması ve diğer otobüsün ise 23.10.2017 tarihinden bu güne kadar çalışmaması sonucu sözleşmeye aykırı işlem nedeniyle idarece gerekli yaptırımların uygulanması gerekir.

BULGU 38: Kurum Lehine Hükmedilen Vekâlet Ücretlerinin Tahsilinin Takip Edilmemesi

Belediyenin kazanmış olduğu davalardan kurum lehine hükmedilen vekâlet ücretinin bir kısmının tahsili için gerekli işlemlerin zamanında yapılmadığı görülmüştür.

02.11.2011 gün ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 18'inci maddesinde,

"*2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış sayılır.*", denilmiş ve Kararname'nin 14'üncü maddesinde de kazanılan vekâlet ücretleri ile ilgili düzenlemeler yapılmış ve lehe hükmedilen vekâlet ücretlerinin dağıtım esasları belirlenmiştir. Belediyenin taraf olduğu davalar sonucu lehine hükmedilen vekâlet ücretleri emanet hesabına alacak kaydedilecek, kaydedilen tutarlar yukarıda belirtilen Kanun maddeleri çerçevesinde dağıtılacak, artan tutarlarla ilgili işlem 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 14'üncü maddesine göre yapılacaktır.

Vekâlet ücreti avukatın değil tarafın hakkıdır. Anayasa Mahkemesi 2012/615 başvuru numaralı ve 21.11.2013 tarihli bireysel başvuru kararında, "*6100 sayılı Kanun'un 330. maddesinde açıkça, takdir olunacak vekâlet ücretine taraf lehine karar verileceği ifade edilmiştir. Bu maddenin gerekçesinde 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinin beşinci fıkrasında geçen 'vekâlet ücreti avukata aittir' hükmünün kararın taraflar için oluşturulduğu ve onların lehlerine ve aleyhlerine sonuç yaratacağı prensibinin uygulanmasına engel olmadığı, 1136 sayılı Kanun'daki hükmün avukat ile müvekkil arasındaki hukuki ilişkide geçerli olacağı, düzenlemede geçen vekâlet ücretinin avukatla müvekkili arasında yapılan sözleşmede geçen ücret olmadığı, mahkemece taraf lehine hükmedilen yargılama giderleri kapsamında bir ücret olduğu belirtilmiştir. Konuyla ilgili yerleşik Yargıtay içtihatları da bu yöndedir.*" denildikten sonra aynı kararda, "*mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücretinin yargılama giderlerinden ve tarafların hak ve yükümlülüğünde olduğu ve 1136 sayılı Kanun'un 164. maddesinde yer alan hükmün vekille asil arasında çıkması muhtemel uyuşmazlıkları düzenlemek amacıyla öngörüldüğü hususunda içtihat oluşturulmuştur.*" ifadesi yer almıştır.

Bu karardan mahkemece hükmedilen vekâlet ücretinin tarafın hakkı olduğu açıktır. Yani vekâlet ücreti, belediyenin hakkıdır. Yargılama gideri olan ve mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücreti konusunda özel kanunun 6100 sayılı Kanun olduğu görülmektedir. Yargıtay içtihatlarıyla vekâlet ücretini yargılama giderlerinin bir parçası olarak kabul etmekte ve asil lehine hükmedilmesi gereken bir hak olduğu konusunda istikrarlı şekilde kararlar vermektedir. Bu durumda 6100 sayılı Kanun ve yerleşik mahkeme içtihatlarına göre mahkemelerin yargılama giderleri kapsamında hükmettikleri vekâlet ücretinin, taraflar lehine bir hak ya da aleyhine bir yükümlülük doğurduğu anlaşılmaktadır.

Kurumun lehine hükmedilen 31.12.2019 tarihine kadar olan 12 adet vekâlet

www.balioglu.net

ücretlerinin ilgili kişilerden tahsili için gerekli işlem süresinde yapılmamıştır. Bu işlemin süresinde yapılmamasının sonucu olarak her ne kadar zamanaşımı süresi dolmamış olsa bile tahsili mümkün olamayabilecektir. Kurum lehine Mahkemece vekâlet ücretine hükmedildiğinde ilgili muhatabına ödeme için yazı gönderilmeli, ödeme yapmadığı takdirde alacağın icra yoluyla tahsil edileceği belirtilmelidir. Tahakkuk eden vekâlet ücretlerinin tahsiliyle ilgili olarak tahakkuk ettiği zaman yapılması gereken işlemler yapılmamıştır. Böylece belediyenin gelir kaybı oluşmuştur.

Kurumun kazandığı vekâlet ücretlerinin tahsili için gerekli işlemlerin süresinde yapılması gerekir.

Tablo 11: Tahsil Edilmeyen Vekâlet Ücretlerine Ait Tablo

Sıra No	Esas No	Tahakkuk Eden Vekâlet Ücreti
1	2015/94	2.180,00
2	2015/108	1.980,00
3	2015/109	1.829,00
4	2015/110	1.980,00
5	2015/569	1.980,00
6	2015/567	150,00
7	2015/565	350,00
8	2015/571	1.090,00
9	2017/28	660,00
10	2017/186	1.980,00
11	2017/1738	440,00
12	2017/1741	440,00

www.balioglu.net

BULGU 39: Mahkeme İlamında Hükmedilen Tutarların Tamamının İdarece Ödenmesine Karşın Diğer Davalıdan Talepte Bulunulmaması

İşten çıkarılan kişilerin açtıkları işe iade davalarında mahkemenin kişilerin ilgili firmaya işe iadesine karar verdiği, harç ve diğer giderlerin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verildiği halde tüm giderlerin idarece karşılandığı ve diğer davalıdan talepte bulunulmadığı ve iş akdinin fesih edilmesi nedeniyle davacıların açtıkları alacak davalarında mahkemece davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verildiği halde tüm giderlerin idarece karşılandığı ve diğer davalıdan talepte bulunulmadığı

görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir.

İlgili mahkeme kararlarının incelenmesinde, davacıların davalı olarak hem firmayı hem de Belediye Başkanlığını gösterdikleri, mahkemenin davacının ilgili firmada işe iadesine ve harç ile diğer giderlerin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar vermiştir. Yine işçilerin açtıkları alacak davalarında da mahkeme ilamında belirlenen tutarların davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir. Mahkeme kararında belirtilen tutarların davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verildiği için davalıların giderlere ortaklaşa katlanması gerekir. Alacaklıyı güvence altına almak için ilamda müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir. İlamda oran belirtilmediği için mahkemenin hükmettiği tutara davalıların yarı yarıya katlanması gerekir. Belgelerin incelenmesinde tüm giderleri Belediyenin ödediği, davalı firmaya ödeme yapması için her hangi bir yazı gönderilmediği ve yasal sürecin işletilmediği görülmüştür.

Mahkeme kararında belirtilen tutarların davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verildiği için idarenin ödediği tutarların yarısının diğer davalılardan tahsili için gerekli işlemin yapılması gerekir.

Tablo 12: İşe İade Dava Giderleri Listesi

Ödeme Emri Tarih ve No	Birim	Açıklama	Ödenen Tutar
16.07.2019/2497	İtfaiye	Bitlis Asliye Hukuk (İş Mahkemesi) Mahkemesinin 2017/125 Esas ve 2018/56 Karar sayılı kararında kişinin işe iadesine karar verilerek harç ve diğer giderlerin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.	3.267,11

www.balioglu.net

16.07.2019/2501	İşletme Müdürlüğü	Bitlis Asliye Hukuk (İş Mahkemesi) Mahkemesinin 2017/118 Esas ve 2018/558 Karar sayılı kararında kişinin işe iadesine karar verilerek harç ve diğer giderlerin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.	3.125,21
16.07.2019/2500	İşletme Müdürlüğü	Bitlis Asliye Hukuk (İş Mahkemesi) Mahkemesinin 2017/127 Esas ve 2018/55 Karar sayılı kararında kişinin işe iadesine karar verilerek harç ve diğer giderlerin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.	3.280,77
16.07.2019/2498	Fen İşleri	Bitlis Asliye Hukuk (İş Mahkemesi) Mahkemesinin 2017/112 Esas ve 2018/112 Karar sayılı kararında işe iade kararı verilerek harç ve diğer giderlerin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.	3.293,76
16.07.2019/2499	Destek Hizmetleri	Bitlis Asliye Hukuk (İş Mahkemesi) Mahkemesinin 2017/117 Esas ve 2018/57 Karar sayılı kararında işe iade kararı verilerek harç ve diğer giderlerin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.	3.295,52
17.10.2019/3589	Zabıta Müdürlüğü	Bitlis Asliye Hukuk (İş Mahkemesi) Mahkemesinin 2014/273 Esas ve 2016/65 Karar sayılı kararında işe iade kararı verilerek harç ve diğer giderlerin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.	3.339,45

www.balioglu.net

Tablo 13: İşçi Alacaklarına Ait Liste

Ödeme Emri Tarih ve No	Birim	Ana Para	Ödenen Tutar (Faiz ve diğer giderler toplamı)
24.09.2019/3389	İşletme Müdürlüğü	Fazla çalışma: 5.057,31 Ulusal Bayram ve Hafta Tatili: 597,68	9.672,32
24.09.2019/3162	Destek Hizmetleri	Kıdem.7.431,04 İhbar:3.467,82 Yıllık İzin: 3.468,08	22.943,46
17.10.2019/ 3590	Zabıta Müdürlüğü	6 aylık brüt ücret: Harç ve giderler:299,20 Vekalet:2.180,00 Toplam.29.562,17 icrada kesinleşen	29.562,17 müteselsilen ve müştereken ödendiği için Belediye yarısını talep etmelidir
21.11.2019/ 4069	Fen İşleri	Kıdem:1.060,26 İhbar:1.790,60 Yıllık izin:467,50 Fazla çalışma:4.677,96 Harç:340,00 Giderler:741,10 Vekalet:2.180,00	Mahkeme kararında müteselsilen ve müştereken dendiği için ödenen an para ve bunlara bağlı giderler ile ile isabet edne faizin Belediye tarafından yarısını talep edilmelidir.
17.12.2019/ 4485	İşletme Müdürlüğü	4 aylık brüt ücret: Harç ve giderler:217,20 Vekalet:1.980,00 Toplam.23.773,25 icrada kesinleşen tutar.	23.773,25 müteselsilen ve müştereken ödendiği için Belediye yarısını talep etmelidir.

BULGU 40: Taşınmaz Kiralamalarında Kanunlara Uyulmaması

Belediyenin kiraya verdiği taşınmazlarda Kanuna uygun hareket edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde, belediyelerin kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanuna göre yürütüleceği, 64'üncü maddesinde, kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı, 75 inci maddesinde, kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren işgalin devam etmesi halinde, sözleşmesinde hüküm varsa ona göre hareket edileceği, aksi halde ecrimisil alınacağı işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında, belediye mallarına karşı suç işleyenlerin Devlet malına karşı suç işlemiş sayılacağı, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı, 18'inci maddesinin (e) fıkrasında, taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermenin belediye meclisinin görev ve yetkisinde olduğu, 34'üncü maddesinin (g) fıkrasında taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak ile süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermenin encümenin görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir.

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden ecrimisil istenmesi, fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanun'a göre üç yıla kadar olan kiralamalar encümence, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Ancak taşınmazın kira süresinin hiçbir halde 10 yıldan fazla olamayacağı 2886 sayılı Kanun'un 64'üncü madde hükmünün gereğidir. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verileceği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanun'un 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine göre işlem yapılmalıdır. İdare/Encümen kendisinde olmayan yetkiyi kullanarak taşınmazı üç yıldan fazla veya her yıl kira miktarını belirlemek suretiyle ucu açık bir şekilde yıllarca kiraya vermemeli ve kira süresinin belirsiz bir şekilde uzamasına neden olmamalıdır.

Belediyenin sahip olduğu taşınmazlardan kiraya verilenlere ilişkin yapılan incelemede, 205 adet taşınmazdan 196 adet taşınmazın dosyasının olmadığı, şartname ve sözleşmelerinin bulunmadığı, 196 adet taşınmazın ilk ne zaman kiraya verildiği bilinmemekle birlikte çok uzun süredir kiralamaların devam ettiği, bu sürenin her halükarda 10 yıldan çok uzun süre olduğu, 2009 yılında kira tahakkuk/tahsilatlarının bilgisayar ortamında yapıldığı, 2009 yılı öncesi kira tahakkuk/tahsilatlarının kartlarla/fişlerle takip edildiği anlaşılmıştır. Yapılan uygulamanın yukarıda belirtilen mevzuata aykırı olduğu açık olmakla birlikte, bu aykırılığın bu şekilde sürdürülebilmesi mümkün değildir. Bu nedenle belirtilen 196 adet taşınmazın kiralama işleminin ihaleye çıkılmak suretiyle yapılması Kanun gereğidir.

Taşınmazların kiralama işleminin 2886 sayılı Kanun'a göre ihale yoluyla ve belirlenecek kiralama süresiyle yapılması gerekir.

BULGU 41: Kaybedilen Alındılarla İlgili Yönetmeliğe Uygun İşlem Yapılmaması

İdarenin, su abonesi olurken depozito bedelini yatıran ancak aboneliği kapatma sırasında makbuz aslını kaybedenlerle ilgili iade işlemlerinin mevzuata uygun yapılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

27.05.2016 gün ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Kaybedilen alındılar için verilecek kayıt örnekleri"* başlıklı 498'inci maddesinde*, "Nakden ya da mahsuben tahsil olunan paralar ile her ne suretle olursa olsun teslim alınan her türlü değerlere karşılık verilmiş olan alındıların, ilgilileri tarafından kaybedildiği bir dilekçe ile bildirildiği takdirde, ilgili defterdeki kayıtları karşısına ve dipkoçanının arkasına açıklama yapılmak sureti ile kaybedilen alındının bir örneği dilekçeleri altına veya arkasına yazıldıktan ve onaylandıktan sonra kendilerine verilir. Yatırılan para veya değerlerin geri verilmesi gerektiği takdirde, bu kayıt örneği alındı yerine kabul edilerek gereken işlem yapılır. Kaybedilen alındının tutarı Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için tespit edilecek tutarı geçtiği takdirde, kaybedilen alındının hükmü olmadığı, ilgilileri tarafından gazete ile duyurulur ve gazetenin bir nüshası dilekçeye bağlanır. Kaybedilen alındı banka teminat mektubu için verilmiş ise gazete ilanına gerek yoktur."* denilmektedir.

Aynı düzenleme yürürlükten kaldırılan 10.03.2006 gün ve 26104 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 454'üncü maddesinde de mevcuttur. Yapılması gereken, ilgili kişiden

alındının aslının kaybedildiğine dair dilekçe alınarak kaydın karşısına ve dipkoçanının arkasına açıklama yapılmak sureti ile kaybedilen alındının bir örneğinin dilekçenin altına veya arkasına yazıldıktan ve onaylandıktan sonra depozito iadesi yapılmasıdır. Şayet iade edilecek depozito tutarı Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için tespit edilecek tutarı geçtiği takdirde, kaybedilen alındının hükmü olmadığının ilgilileri tarafından gazete ile duyurulması ve gazetenin bir nüshasının dilekçeye bağlanması gerekir. Su depozitolarının iadesinde, kanıtlayıcı belge olarak ilgililerce sunulması gereken makbuz aslının sunulmadığı, bunun yerine onaysız makbuz suretlerinin yer aldığı görülmüştür.

Kişiler tarafından belediyeye yatırılan ve aslı ilgilisine verilen alındının iiade aşamasında aslının kaybedildiği durumda paranın iade işleminde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 498'inci maddesine uygun işlem yapılmalıdır.

BULGU 42: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payının Süresinde Ödenmemesi

www.balioglu.net

Belediyenin emlak vergisi ile birlikte tahsil ettiği taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payını süresinde ödemediği görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "*Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı*" başlıklı 12'nci maddesinde, Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tahakkuk ettirileceği ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği, tahsil edilen miktarın il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanacağı, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı **takip eden ayın onuncu günü** akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği, tahsil ettikleri katkı payını belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden bu katkı payları **6183** sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği, Belediye başkanlarının belediyelerin tahsil ettikleri taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı paylarının zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlü olduğu, ödenmeyen payların ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından

kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği, 22.08.2015 gün ve 29453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in *"Katkı payı hesabı*" başlıklı 6'ncı maddesinde, Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılacağı, tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürünün birlikte sorumlu olduğu, tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmaması veya katkı payının başka amaçla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı belirtilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un "*Malî hizmetler birimi"* başlıklı 60'ıncı maddesinde, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmenin, gelir ve alacakların takip ve tahsil işlemlerini yürütmenin, idarenin diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütme ve sonuçlandırmanın, malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlama ve danışmanlık yapmanın malî hizmetler birimi tarafından yürütüleceği, *"Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları*" başlıklı 61'inci maddesinde de, muhasebe hizmetinin gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleri olduğu belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payı emlak vergisi ile birlikte tahsil edilmektedir. Tahsilatı emlak vergisi ile birlikte, ancak ayrı olarak yapılmaktadır. Bu nedenle tahsil edilen bu payın süresinde yatırılması gerekir. Yukarıda belirtilen mevzuata göre tahsil edilen payın süresinde yatırılmaması nedeniyle oluşacak gecikme zammının buna sebep olan ilgili personelden alınması gerekir.

Bitlis Belediyesince 2015 yılı Aralık ayından itibaren tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payı il özel idaresine ödenmemektedir. Şüphesiz il özel idaresi süresinde ödenmeyen payları talep ederken gecikme zammıyla birlikte talep edecektir. Bu durumda da belediye gecikme zammı ödemek zorunda kalacaktır.

Belediyenin tahsil ettiği taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payının süresinde ödenmemesi durumunda gecikme zammı oluşacağı dikkate alınarak söz konusu payların zamanında ödenmesine dikkat edilmesi gerekir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
920-Gider Taahhütleri ile 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının Kullanılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İlgili hesaplar kullanılmaya başlanmıştır.
990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının Kullanılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler, Bulgu 25 ile Denetim Raporuna alınmıştır.
Taşınır Mal Yönetim Hesabının Oluşturulmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler, Bulgu 22 ile Denetim Raporuna

www.balioglu.net

			Alınmıştır.

www.balioglu.net